Nr. 36 (15.126).
Ч. 36 (15.126).

Lwów, piątek 17. lutego 1939.
Львів, пятниця 17. лютого 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO
Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-44
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
К ito: П. К. О. Львів 504.060
„ Банку Чеських Лєгіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.,
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Національний орґанізм

— ЦЕ ЗАСАДА, НА ЯКІЙ УКРАЇНСЬКЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ОБЄДНАННЯ СПИРАЄ СВОЮ ПРАЦЮ.

Українське Національне Обєднання — це та єдина організація, що — свідома ваги теперішнього моменту для майбутнього української нації — взяла на свої плечі велике завдання розбудови національно - політичного і культурного життя карпатської вітки українського народу. Здобувши повне довіря народу у виборах до першого карпатоукраїнського сойму Українське Національне Обєднання стало справжнім провідником того народу, що має довести його до кращого завтра.

Якими шляхами?

Про ті шляхи кажуть нам програмові тези Українського Національного Обєднання, які воно приняло як напрямні у своїй праці. **Виходячи з засади, що загальне добро мусить взяти верх над особистим УНО стануло на становищі**

НАЦІОНАЛЬНОГО СОЛІДАРИЗМУ,

в якому немов у морі мусять втопитися всі особисті інтереси і всі особисті змагання.

— У Карпатській Україні не може бути ні одної родини, що не була б втягнена до праці для краю. В тому напрямі УНО опрацьовує закон про піврічну **робітничу службу** ставнувши на засаді, що тільки у творчій праці може зродитися братерство нації.

У цьому братерстві робітництво і селянство мусять стати передовою верствою, якої праця і жертвенність буде основою державного буття, якої добробут буде щастям і добробутом держави. Робітництво і селянство — **це та творча сила, на якій опреться влада Карпатської України.**

Середній стан знайде всебічну підтримку, розвиток того стану причиниться до багатства країни.

Сила української національної спільноти виявиться в тому, що всі стани видадуть з себе провідників. Тільки найкращі і найздібніші одиниці можуть стати провідниками, бо УНО не признає соціяльних привілеїв.

УНО відкидає засади фальшивої демократії, признає єдиний політичний провід, вводить у громадянсько - державну працю в першу черґу дисципліну й особисту відповідальність. При цьому виповідає безпощадну війну отаманщині.

Проти червоного інтернаціоналу УНО висуває солідаризм української нації.

Ось кілька доривочно схоплених тез і напрямних, що ними кермуватиметься Українське Національне Обєднання у своїй великій праці над розбудовою Карпатської України.

Вечірка „Правничої Громади"

таки відбудеться — — — СУБОТА 18. II. 1939
Саля „Бесіди". Джез Яблонського.
Початок в год. 9-ій.

Провідник УНО виїхав до Праги

Хуст, КУП. Провідник Українського Національного Обєднання Федір Ревай та генеральний секретар Андрій Ворон віїхали в середу до Праги.

МІН. РЕВАЙ БЕРЕ УЧАСТЬ У НАРАДАХ ЦЕНТРАЛЬНОГО УРЯДУ.

ХУСТ. КУП. Міністр Юлій Ревай віїхав до Праги, де візьме участь у нарадах центральної міністерської ради.

Чеський часопис про вибори до сойму Карпатської України

В чеському часописі **„Венков"** появилася стаття інж. Брандайса, який обговорює значіння виборів до першого карпатоукраїнського сойму. „Позитивний вислід цих виборів — каже інж. Брандайс — той, що український нарід у чехо-словацькій республиці зєдинився під національним та політичним оглядом. У звязку з цим припинилися мовні та всякі інші спори. Вибори до карпатоукраїнського сойму з таким вислідом, якого ми є свідками, створили всі передумови корисної праці для краю, якої головним завданням є вирішення справи аграрної реформи.

Засідання Українського Національного Обєднання.

ХУСТ. КУП. У вівторок вечором відбулося засідання Українського Національного Обєднання, на якому зявилися премієр **о. д-р А. Волошин** та міністр **Ревай**. Премієр Волошин подякував Українському Національному Обєднанню за працю виконану у звязку з виборами до першого карпатоукраїнського сойму.

Дальша частина засідань була присвячена організаційним справам.

—о—

Англія шукає грошей на нові збрîєння.

Продукція зброї в Англії доходить тепер до свого верхка, але Англія знайшлася в клопоті з фондами на ту продукцію. В 1937-ому році парлямент уповажнив уряд затягати на цілі оборони внутрішні позички до висоти 400 міліонів фунтів штерлінґів у пяти роках, тобто до 31-го березня 1942 р. Це давало річно пересічно 80 міліонів фунтів.

Згідно з теперішніми обчисленнями видатки на найближчий буджетовий рік доходять до 1 міліярда фунтів, з чого на оборону призначено більш менш половину, тобто 500 міліонів. З тієї суми тільки 80 міліонів фунтів можна покрити з внутрішньої позички, затягненої в рамах 5-тилітнього пляну фінансування оборони. Але не можна навіть подумати, щоб решту можна було покрити з податкових вплпвів. Тому англійський уряд має проголосити проект нових способів, як покрити видатки на зброєння. Ці проекти що появляться у формі парлям. „Білої Книги", прийдуть під дебату палати громад у рамах спеціяльної дискусії над справою національної оборони.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Італія збільшує свій ґарнізон у Лібії.

ЗАГРОЗА ДЛЯ ДОБРИХ АНҐЛІЙСЬКО-ІТАЛІЙСЬКИХ ВЗАЄМИН.

Англійський амбасадор у Римі льорд Перт [illegible] у понеділок вечором візиту міністрові Чано та зробив гострий демарш з приводу скріплення італійського гарнізону в Лібії. Льорд Перт звернув увагу італійського міністра закордонних справ на те, що скріплення італійського гарнізону в Лібії **не годиться з італійсько-англійською умовою,** яка передбачувала навіть зменшення італійського війська в Лібії. Англійський амбасадор звернув також увагу міністра Чано на те, що нагальна протифранцузька кампанія, яку веде італійська преса, нарушує добрі взаємини між Англією й Італією.

У відповідь на демарш гр. Чано признав, що італійський уряд в останньому часі збільшив свій гарнізон в Лібії, який доведено тепер до стану 60 тисяч людей, та одночасно підкреслив, що **італійський уряд може ще й збільшить це число,** бо Франція дуже скріпила свій гарнізон в Тунісі, де французького війська є тепер 100 тисяч. Що торкається протифранцузької кампанії в італійській пресі, то гр. Чано не дав ніякої обіцянки, що та кампанія припиниться чи ослабне.

Румунська влада не може дати собі ради з „Залізною Ґвардією".

БУКАРЕШТ. Румунська влада безпеки впала на слід дальшої клітини б. „Залізної Гвардії". Один з провідників тієї організації Віктор Драгомиреску намагався втекти літаком заграницю, користаючи з допомоги симпатика „Залізної Гвардії", цивільного пільота Цістіна. Вистартувавши з Букарешту літак внаслідок дефекту рушія мусів злетіти на землю і під час причалювання частинно знищився. Оба пасажири важко поранені дісталися до шпиталю, де їх обох зідентифікували. При цій нагоді поліція впала на слід дальшого розгалуження „Залізної Гвардії".

Ширіть наш часопис!

Чому нема охорони чести всіх народів держави?

Львів, 15. лютого 1939.

Істнує закон, який хоронить честь польського народу. На сторожі польської національної чести стоїть карний кодекс. У звітах з судової салі можна час до часу читати, як строго всі органи державної адміністрації й окремі поляки підходять до справи нарушування польської національної чести неполяками і як риґористично користає з отого параґрафу карного кодексу державна прокуратура. Не вільно ображувати нікого за його приналежність до польської нації, не вільно вживати лайливих слів ані образливих порівнянь, не вільно глумитись чи хочби тільки іронізувати в національних питоменностей.

Але такий закон істнує тільки щодо поляків, тільки щодо польської національної чести. Коли у конституції виразно застережена рівність усіх громадян і коли вже не польські правники, але політики частенько заявляють, що українці не можуть мати претенсій до якихсь спеціяльних прав з титулу своєї національної окремішности, бо це було б щось більше, ніж мають самі поляки, і коли раз-у-раз чуємо, що польське законодавство не знає особливих привілеїв для громадян польської національности (виняток: мовні закони з 1924. року), — то „закон про охорону Народу і Польської Держави" у практиці дає безспірний доказ ріжного трактування поляків і неполяків, громадян тої самої держави, які мають супроти держави ті самі законні обовязки майна і крови. Не вільно безкарно ображувати у Польщі поляка, — зате безкарно ображують неполяків: українців, білорусинів, німців, жидів.

Ображує українців словом і друком без ніякої кари кожний, хто має на це охоту, кожний, хто українців ненавидить і свою ненависть хоче проявити лайкою. Просимо взяти кілька чисел одного тільки „ІКЦ": кілько разів повторюється там вислів „дзіч гайдамацка", „різуни", „молойци", — яке „привичне" слово в устах галицьких поляків під адресою українців — „кабани". Мало того: на величезних афішах, розліплених на мурах Львова, читали ми вже про „гайдамацку дзіч": під одною такою афішею був навіть підпис одного віцепрезидента міста Львова (це був поклик святкувати роковини св. Яна з Дуклі), а при майже кожній польській патріотичній нагоді чуємо про „гайдамацьку інвазію" з 1918. року. Недавно трапився у Львові такий характеристичний випадок: У трамваї їхало двоє українців і розмовляли по українськи. Раптом, провокаційно дивлячись на них, голосно відізвався один із присутніх: „Як длуго они бендом мувілі тим псім єнзикем?" Українець встав і вдарив в ухо власника перечуленого слуху. Счинився крик, закликали поліціянта і той — арештував українця. Завели його на поліцію і там зараз потім явилася одна пані, яка „пізнала" в арештованому українцеві колишнього українського вояка, який „знущався над поляками підчас боїв у Львові". Крім закиду заколочення прилюдного спокою — піднесли проти того українця ще й.. образу польської національної чести. На щастя один із свідків цілої події у трамваї, вищий польський старшина, зізнав по совісти, як було, та що арештований українець рішуче нічого образливого про польську націю не сказав. Українця звільнили, тим більше, що він представив докази, що підчас польсько-української війни перебував увесь час на чужині. Однак: що було б сталося з тим українцем, коли б не щасливий випадок, що трапив на одного чесного свідка! (Всі назвища нам відомі, так само того польського старшини). Здається, що цей приклад з найновішої „дійсної дійсности" у Львові найкраще повчає, на що наражений кожний українець чи українка — на вулиці, у крамниці, у трамваї, у залізниці, та які обмежені і надзвичайно ризиковні його засоби самооборони, коли річ іде про таку святу для кожної культурної людини справу, як національна честь.

Але що казати про лайливі вислови чи може навіть якісь рафіновані терміни, коли чейже ціла низка польських газет по нинішній день пише слово „українець" — „український" у „лапках". Чи істнує більша образа національної чести, як піддавати у сумнів само істнування даної нації і той свій сумнів висловлювати погірдливими „лапками"?! Уявім собі, що хтось посмів зробити це з іменником „поляк" або прикметником „польський"?! Яка ж тут ріжниця у самому істнуванні обох цих націй?! Але тоді, коли б за такий вибрик чекала карна санкція зі 152 ст. карного закону до двох літ вязниці — нікому й на думку не прийде, щоб можна потягати до відповідальности типа, який бере у „лапки" українську націю.

Не знаємо, як довго триватиме ще такий стан, але ми щодо цього великі песимісти. Бо по польській стороні не тільки не видно ніякого зрозуміння для потреби вирівняти поняття „ми" і „ви", коли річ іде про взаємини між державою та громадянами, але — навпаки — поглиблюється засадниче непорозуміння з поняттями „держава" і „нація", у тому напрямку, щоб утотожнювати з поняттям польської держави виключно тільки польську націю і тому тільки польській нації давати відповідну охорону. На небезпеку такого непорозуміння вказував уже відразу коментатор польського карного кодексу, вчений правник проф. Макаревич, який — зовсім незалежно від своїх політичних поглядів (він далеко не є українським приятелем!) — звертав увагу, що тексту 152-ої ст.: „Хто прилюдно лає або глузує з Народу або Польської Держави" — не можна розуміти в той спосіб, що це мова тільки про нарід польський. Той коментар професора-правника не найшов ніякого застосування у практиці, бо „нарід" і „польська держава" у розумінні органів поліції, які списують протоколи та ведуть первісне слідство, і в розумінні прокуратури, яка виготовляє акт обвинувачення, і суддів, які оголошують засуди, це поняття тотожні, які не поширюють сили тієї 152-ої статті розпорядку Президента з 11. липня 1932 на будьякий не польський нарід.

Сучасні політичні обставини не ворожать теж такої еволюції польських поглядів, які казали б зревідувати свій підхід до цієї справи і запевнити законну охорону національної чести українських громадян. Просимо послухати окликів деяких польських послів у соймовій салі: націоналістичний шовінізм (зоольоґізм) змішаний у них з примітивізмом політичної думки так далеко, що неможлива ніяка дискусія на політичній площині. Чи такі одиниці всилі зрозуміти, що коли не вільно українцеві ображувати поляка, то так само не вільно полякові ображувати українця?!

Вони цього ані не розуміють, ані не відчувають, ба навіть напевне вважають черговою безличністю українців вимагати, щоб не було тут двох мірок. А проте нашим обовязком пригадати: як довго не буде законної охорони українського національного імени, охорони української національної чести перед глумом і лайкою, і як довго образлива лайка та глум на українців будуть щоденним явищем, так довго у відносинах між польським та українським народом завжди пануватиме атмосфера, яка істнує у кожному товаристві, якого учасники не мають певности, чи раптом один другого не вилає і не образить. З тим, що один буде змушений нанесену образу відпокутувати, другий — зможе ображувати безкарно.

іх.

БОРОТЬБА ЗА ТУРИСТІВ.

(Від нашого кореспондента.)

Женева, 11. лютого 1939.

Подорож належить тепер до потреб культурного життя. Колись вона була привілеєм заможних верств суспільства, тепер подорожують і сотні тисяч робітництва, особливо тих держав, де національний провід дбає про добробут усіх членів нації, скасувавши фактично боротьбу кляс. Німецька організація „До сили через радість" має власні великі, чудові пароплави, на яких по пильній річній праці можуть провести працівники свої ферії подорожуючи довкола цілої Европи. В Італії мають спромогу найширші верстви населення майже задурно відвідувати не лише в часі відпусток, а і в кінці тижня, найдальші околиці своєї чудової батьківщини. В тисячах автокарів усіх країн Европи, що від травня до жовтня переїздять в усіх напрямках Швайцарію, подорожують зовсім не самі лише пани, а і працівники з варстатів та ланів, до наших еміґрантів включно.

З огляду на те, що елементом збірної краси є обовязково ріжноманітність, в Европі кожна країна має для туристів щось цікавого та може манити до себе гостей усіми засобами, до найзручнішої пропаґанди розуміється включно. На виставових вікнах женевських подорожніх бюр можна побачити реклямові образи навіть малих прибалтійських держав. Зрештою багато людей цікавиться не лише краєм, але і людьми, їх життям та звичаями, навіть поминаючи тих, що з фаху повинні все знати і бачити, себто працівників пера.

Швайцарія була від віків типовою країною туризму вже завдяки незрівняній красі своєї природи та центральному положенню в Европі. В женевськім музею можна бачити образи, на яких пани в бідермаєрівських циліндрах помогають паням у криноліннах лізти на Ріґі. Туризм був основою швайцарського добробуту до самого вибуху світової війни, що збагатила Швайцарію, як і деякі інші невтральні країни положені поміж ворожими сторонами. Відтак користав швайцарський туризм з конюнктури витвореної скупченням світових скарбів у переможних державах та заінтересуванням, яке полишила війна в Европі у американців. Потім почалась европейська і світова криза, що не поминула теж Швайцарії та позбавила її значної частини капіталів зібраних в попередні сприятливі роки. Але Швайцарія має очевидно ще досить і матеріяльних засобів, людської енерґії та традиційного досвіду, щоб почати досить успішно боротьбу за гостей зі своїми сусідами, передовсім з Францією, де недавні внутрішні відносини дуже зменшили доплив туристів до неї. Небагато помогла, як показує статистика, навіть і світова вистава.

Приблизно від трьох років туристичний рух у Швайцарії повільно, але раз-у-раз збільшується. Про якусь перемогу над кризою ще завчасно говорити. Беручи пересічно рік стоять ще швайцарські готелі на дві третини порожніми. Але можна говорити про зворот до кращого. Відсоток занятих ліжок по готелях був у 1936 р. 25,5, а в 1937 р. — 30,9. Обчислення для минулого року сягають до червня і виявляють знов невелике збільшення туристичного руху. Число ночей перебутих у готелях в 1936 році — 13.260.663, а в 1937 р. — 16.191.285, але до цих чисел входять і власні швайцарські гості. Число чужинців, що відвідали Швайцарію в роках 1936. і 1937. було 1,203.233 і 1,593.450. Німеччину відвідало в тих роках 1,533.000 і 2.357.000 осіб. Італію відвідало за той час 2,186.000 і 5,018.000 чужинців. Число чужинців, що відвідали Францію в зазначених роках майже потроїлось, але з числа 1,200.000 чужинців, що побували у Франції в 1937 р., майже дві третини припадають на відвідувачів інтернаціональної вистави.

Тепер Швайцарія робить поважне зусилля, щоб розвинути далі туристичний рух у краю. Утворює корпорацію публичного права „Центральний Швайцарський Уряд туризму". Головним його завданням є організувати пропаґанду на користь туристичного руху з [illegible] Швайцарії. Статути його передані вже до затвердження Федеральній Раді. Контролю над його діяльність має департамент пошти і залізниць. Річні видатки, що припадають на конфедерацію складаються з постійної субвенції в квоті 2,500.000 фр. та змінної субвенції рівної 50 прц. членських вкладок спілки, не числячи обстанови і управи конфедерації, що не може перевищати 500.000 фр. Таким чином зреформують пропаґанду на користь туризму, що разом із швайцарським експортом творить основу фінансової господарки країни. Досі справу пропаґанди поділено між кількома органами. Найміцнішим із них з погляду фінансового [illegible] Публіцистична Служба Залізниць створена в [illegible] р. Вона має офіціяльні агенції за кордоном, які притягають течію відвідувачів до швайцарських гір, озер і кліматичних стацій. Поруч цього органу в 1917 р. засновано Національний Швайцарський Уряд Туризму з осідком в Цюриху та філією в Льозанні, що займався головно літературною та мистецькою пропаґандою, розсилаючи друки та світлини по цілому світі. До них приєдналося в 1933. р. ще [illegible], яке запровадило і подорожні чеки, що відограють тепер більшу ролю в туристичному русі, і таким чином осягнено одностайність в проводі пропаґандою. В 1938 р. [illegible]

цих інституцій туристичної пропаганди досяг 4,060.000 фр. Зосередженням їх в одній інсти- туції, Центральним Швайцарським Уряді для Туризму сподіваються осягти більш раціональ- ну акцію обчислену на довший час. Зокрема проектують виробити значніші пропагандис- тичні фільми. Видатки на пропаганду туризму сподіється швайцарський уряд вернути собі почасти збільшенням доходом із швайцарських залізниць та зменшеними субсидіями для під- тримки власників готелів.

Швайцарські заходи для розвитку туриз- му можуть бути особливо повчальні для Кар- патської України, яка своїми чудовими краєви- дами у звязку зі своєю новою ролею у полі- тичних обставинах може рахувати на числен- них відвідувачів уже цього літа.

М. Данько.

З польської преси.

„Польонізація греко-католицьких парохій... мусить діждатися здійснення“.

Про характер і розміри польонізаційного руху серед ходачкової шляхти та про мету, для якої від двох років з усіх сил стараються уживати цієї шляхти, довідуємося з півофіці- яльної **„Ґазети Польскої“**. У статті „Відро- дження кресового лицарства“, що появилась у числі з 15. II. ц. р., знаходимо прецікавий фак- тичний матеріял, що його „Ґазета Польска“ взяла з органу ходачкової шляхти „Побудка“.

Довідуємося, що зловж Підкарпаття тяг- неться, мовляв, ще з часів Казимира Великого „ягайлонський вал“ польських кольоністів, що під назвою ходачкової шляхти здавен викону- вали ролю „лицарського люду“, оборонців південно-східного кордону Польщі. Цієї шлях- ти нараховують у львівському воєвідстві 200.000, у станиславівському 250.000, у терно- пільському 80.000. Величезна („знакоміта“) більшість ходачкової шляхти греко-католиць- кого обряду. Що більше: серед українських протипольських діячів, навіть серед боєвиків ОУН, багато назвищ „давніх пястівських та ягайлонських лицарів“. Щойно з повстанням „Союзу ходачкової шляхти“ зачався „поворот до польщини“.

„Союз ходачкової шляхти — пише далі „Ґазета Польска“ дослівно — нараховує нині 260.000 членів зорганізованих у 400 кружках. Крім того до Союзу належить також 150 кружків ходачкової шляхти на Золинні. Багато інструкторів обїздить терен ділання; вони визначують напрям праці по обдуманій програмі. Праця зачинається від основ, від дитини. Минулого року 900 шля- хотських дітей користало з півкольоній, ведених ідейними вчительками, 300 дітей було на кольоніях у Горішньому Шлеську. **Цього року приготовляють півкольонії для 15.00 дітей та низку кольоній в інших ча- стинах Польщі.** У всіх шляхотських селах є вже світлиці, в багатьох будують „людо- ві доми“. Тільки цього року буде 50 нових шлях. „людових домів“. Усі кружки мають радіоапарати. Союз диспонує 15 бібліоте- ками по 50 книжок кожна. **Основою кожної бібліотеки є „Трильогія“ Сенкевича, як епос давнього польського лицарства.** Дальших 50 бібліотек приготовляють. Орган Союзу „Побудка“ розходиться у 10.000 примірни- ках. Характеристична річ, що „Побудка“ потрапила навіть до еміґраційних осеред- ків, де перебувають роди східно-малополь- ських лицарських родів, до Америки і на- віть до Східної Африки. Союз змагає до того, щоб дати найспосібнішим синам і донькам фахову освіту, середню і навіть вищу. В **Перемишлі** істнує бурса, в якій виховують 20 стипендистів, у **Турці** 14 стипендистів, у **Коломиї**, що є одним з сильніших осередків ходачкової шляхти, 60 стипендистів, у **Калуші** та **Станиславові** по кількох. У **Богородчанах** основано шко- лу хатнього господарства для 60 шлях. дівчат. У спеціяльнім юнацькім „гуфцу“ у **Вильні** 60 хлопців учиться ремесла. Небав- ком зачне діяти другий „гуфец“ у **Познані**. У виховній акції помагає Союзові ходач- кової шляхти військо. **Утворено спец. части ни для синів підкарпатської ходачкової шлях ти, в яких відбуває військову службу 1.000 вояків. Цієї зими орухомлено курси для 400 передовиків суспільної праці по селах.** 200 хорів та 30 орхестр підготовляються до зїзду, що відбудеться у Варшаві з по- чатком літа. Масові прогульки до Кракова, на Горішній Шлеськ та до Ґдині, органі- зовані Союзом, знайомлять ходачкову шляхту з Польщею та її культурою.

Господарська акція висловилась досі у систематично веденій праці рільничої під- готови, в орухомленні **13 кооперативних молочарень та 80 крамниць під назвою „Побулка“.** Тепер у порозумінні з „Мало- польським Рільничим Товарством“ розро- блюють широкий господарський плян, що обійме всі клітини Союзу.

11. листопада ходачкова шляхта зако- пала хрести незалежности Польщі у всіх селах, де діють кружки. **Холачкова шляхта маніфестує свою польщину на кожному кроці, домагаючись** (покищо без успіху) **польської мови в церквах.** Греко-католиць- ка шляхта привязана до свого обряду і бо- реться за польонізацію своїх церков, а бо- дай уведення польської мови в деяких бо- гослуженнях. **Тому, що її акція стрічається з рішучою контракцією греко-кат. духо- венства, дається завважити частиний від- плив до латинського обряду. З огляду на те, що зміна греко-католицького обряду стрічається з опором церковної влади, та з другої сторони 80 відсотків шляхти ви- знає східний обряд і є до нього привязана, польонізація гр.-кат. парохій, де є поль- ське населення цього обряду, є постуля- том, який мусить дочекатися здійснення“.**

Герої з „Трильогії“ Сенкевича, польоніза- ція церкви, марево „кресового лицарства“ — як те все дише XVII. століттям і скільки викли- кує рефлексій та порівнянь! Проповідь того всього зі сторінок „Ґазети Польскої“ має свою вагу й користь настільки, що розсіває всякі сумніви в душі того, що ще сумнівався: куди воно йде?...

„Український рух в Европі“.

Під таким наголовком польський часопис „Зврот“ приносить цікаві розважування на те- му відношення окремих европейських держав до української справи. Про становище Англії та Франції „Зврот“ пише ось що:

„Чемберлен є прихильником думки лиши- ти німцям вільну руку у Східній Европі, при- пускаючи, що в цей спосіб зменшить німецькі кольоніяльні апетити. Істнує також серед чле- нів англійського уряду погляд, що німцям удасться розбити Совітський Союз і завести в Україні бодай частинно фашистівський уряд, що малоб улекшити Англії господарські від- носини. Над усім тим домінує бажання зискати на часі, щоб виконати дозброєння. У цьому дусі промовляв недавно Чемберлен на прийнят- ті у князя Вестмінстеру перед поверх 60 полі- тиками й державними мужами.

Одначе політика Чемберлена стрічає силь- ну опозицію в парляменті і можна сподіватися,

В. Б. ЄЙТС. 4

Ганраган Рудий.

(Продовження).

ЯК КРУТЯТЬ ПЕРЕВЕСЛА.

Задумавшись над своїм непорозумінням з парохом і розгніваними сусідами, Ганраган дій- шов до висновку, що не має сили до помсти і рішив піти на захід. Ґаельська Ірляндія все ще жила і гаельських поетів усе ще шану- вали у західніх околицях. Вирізав собі ці- пок з живоплоту і почав чимчикувати з місця на місце. Тут працював за денний харч, там за нічліг співав. А коли англійська мова та англій- ські звичаї десь завмерли поза його плечима, став новою людиною. Чи-ж він не був останнім з того могутнього роду поетів, що тягнувся без перерви від Санчана Торнеїста (якого зїв тут Великий Кіт) і ще могутнішого Оїсіна, якого серце зазнало ненаситної демонічної любови 400 років?

Зі сутінками приходить така хвилина, коли кожний чоловік благороднїє з вигляду, кожна жінка гарніє. І він теж мандруючи день у день, поволі та напропалиме, щораз глибше поринав у тих кельтійських сутінках, де небо та земля так перемішуються, що кожне прибирає якусь тінь краси другого. Ці сутінки наповнили його душу жагою, — жагою чого? — сам не знав. Його тіло навідували спокуси незбагнених пе- реживань.

Він купався опівночі під округлим узгірям, де спить Лихе Око (забувши за ті дні, коли лю- ди підводили його безвладні вікові вії, щоб його страшний погляд міг упасти на занаан- ських вояків і перемінити їх у камінь). Плава- ючи по плесах озера сміявся і співав до хмар, що гнали по небі, поки він не відчув, що вони перемінились у пристрасть довкола його серця. Він робив зусилля, щоб відчути — як це відчу- вали хмари — срібні стріли зір, що прошиба- ють його наскрізь.

Усю ніч провів у печері, а величезні тіні тягнули його до мряковинного життя Сил, які ніколи ще не жили у тілах смертників. Цілу ніч вони проходжувались у його снах, заквітчані в рубіни, із трояндами в руках. Із розсвітом про- кинувся у судорогах від холоду на глиняній до- лівці.

Врешті почав тужити за товариством якоїсь людської істоти, головно жінки. Одної ночі за- стукав до дверей білого фармерського домику оточеного із двох боків кущами чорного бузка і попросив страви та захисту. Відчинила йому червоногуба жінка.

— Я називаюсь Ганраган, а люди прозива- ють мене „Рудим“, щоб відріжнити мене від неука-віршороба, що зветься Ґаельський. Я на- писав „Сорокатого Івана“ і багато інших пісень відомих скрізь, де тільки є охочі слухати гаель- ську*) мову.

— Щасливі камені мого дому, щаслива жовта стріха на ньому, що Овен Ганраган за- сяде при нашому ватрані. Але чому ти покинув рідне село, щоб їсти хліб між чужими?

— Маю чорта у підошвах — відповів поет, схиляючи голову у низьких дверях. Коли вхо- див почав пісню:

Дівчина кожна, найтихіша,
Мене витає кивом вій,
Бо вітер, що ворушить зорі
У крові гомонить моїй.

Дівчина кожна, найтихіша,
Мене викликує у сні,
Бо міць, що блискавки ворушить
У серці гомонить мені.

— Боже! хорони всіх тутешніх! — сказав, як звичай каже і почув численні голоси: „І тебе!“

Багато лиць оточувало його і скрипач по- чинав уже грати у кутку кімнати. Розглянувся довкола і з розсипаних на порозі первістків пізнав, що це було напередодні 1. травня і що тут чекали з музикою та танцями народин Літа. Очі його від квіток поблукали до мрійливої дів- чини, що сиділа при ватрі. Її великі очі загорі- лись від зустрічі з його поглядом і вона почер- воніла. Сів при ній і заки шепіт облетів усю кім- нату, що це славний Ганраган Рудий, він почав уже свої хитрі лестощі своєю глибоко музикаль- ною гаельською мовою. І заки танцюристи да- ли відпочити перетомленому скрипачеві і потяг- нути глиняний глечик, він уже встиг порівняти її з красою білої Деірди. Натякнув їй, що коли вона слухаючи його відчуває радощі наперемінну з сумом то теж походить з покоління королів- ських старовинних доньок і що нездарні танцю- ристи тут довкола неї це тільки тіні на стеж- ках її блуканнях.

Груба червоногуба жінка почала вважати на доньку. Але вони обоє ввесь вечір розмов- ляли похилені одне до одного, не чуючи музи- ки, а румянці на дівочому личку припливали і відпливали як хмаринки на західньому небі.

Коло півночі виволікли з подвіря великий кущ на середину дороги і запалили його кре- менем, бо вогонь з ватри міг би дати силу не- чистим духам над стріхою, хоч і первістки ле- жали на порозі. Коли кущ розгорівся, учасники бенкету почали обходити його за провідником, що ніс обруч з листя рябини і очеретяних квітів,

*) Ірляндську.

що в часі найближчої дебати його становище в українській справі будуть гостро критикувати. Проте треба ствердити, що українська пропаґанда в Англії найшла дуже прихильний ґрунт.

Французькі державні мужі радо зголосили б в українській справі незацікавлення в користь Німеччини. Міністр Бонне від 12 років людина довіря банку Лязар Фрер, що є паризьким представництвом англьо-голяндського нафтового тресту Шель, незвичайно вороже наставленого до Совітів. Концерн Шель від років фінансує український рух а передше фінансував німецьких націонал-соціялістів перед їхнім приходом до влади і тішиться довірям найвищих особистостей третього райху. Також п. Даладіє близько стоїть до цього концерну, бо посвоячений з одним з його головних директорів. Таким чином українська справа у Франції та в Англії має не тільки політичне обличчя, але входить теж у засяг інтересів міжнародньої фінансієри, яка обіцює собі при допомозі німецької армії створити предмет експльоатації.

Проте не треба забувати, що і значна частина французької лівиці і досить послів правиці, поперед усього генеральний штаб, є противниками захитання союзу з Польщею. Вони теж дивляться далі в будучність, ніж нинішні керманичі французької політики; слушно добачують найбільшу слабість Німеччини в недостачі сировини і роблять з того висновок, що німецька небезпека буде щойно тоді справді загрозлива, коли німці всі свої сировинні недостачі без труду могтимуть покривати на областях багатої України. Дальше скріплення Німеччини на Сході Европи — на думку цих французьких кол безпосередньо загрожує Заходові".

Український читач без великого духового зусилля зуміє відділити в оцій статті фактичний матеріял від пропагандивних додатків для вжитку польського читача.

—o—

День синів півночі на ФІС-і.

Закопане, 13. лютого 1939.

Біг гінців 4X10 км. мав відбутися зі стадіону на Крокві, одначе з причини браку снігу у тій частині Закопаного, перенесли його організатори на вище положені терени. Від год. 8-ої ранку возила залізничка змагунів, кореспондентів і публику на Ґубалівку. Кому забракло грошей або місця в залізничці мусів манджати пішки.

Температура коло —3° Ц. Сильний вітер добре дався у знаки, головно тим, що не були добре одягнені й обвинені. Сніг був замерзлий, місцями лід. Одначе годі на нього нарікати, бо часи були просто фантастичні. „Фаворитами" бігу були північні народи: фінляндці, шведи і норвежці. Кожний був певний, що між ними відбудеться боротьба за перше місце, що представники інших народів не займуть ліпшого місця, як четверте. Адже це край з найстаршою лещетарською традицією і лещета — це їх народний спорт.

Зі старту, який відбувся в год. 10. рано, бігли змагуни 200 м. власними шляхами, згодом почали вони сходитися в один слід. Перший на спільний слід впав поляк Карпель, за ним легким і посувним кроком фінляндець Пітканен, далі швед Геґлюнд і т. д. Карпель, який біг нервово не довго тішився першою позицією бо небаром почали його минати змагуни й на чоло бігу висунувся фінляндець Пітканен, який теж на мету впадає перший у феноменальному часі 31,54 мін. За ним швед Геґлюнд. Пітканена змінив Алякульпі, який змісця втікає що сили, щоб бодай втримати віддаль, яку виборов його попередник. В погоню за ним пустився заступник хорого Балькіста Стенваль. Він наближується центиметер за центиметром до фінляндця, за півметком його минає та здобуває над ним 15 сек. переваги, яку вдержує аж до самої зміни. Перший приходить на зміну швед Стенваль серед величезної радости шведів.

На третій зміні побіг перший швед Вестберг, недалеко за ним його тінь Олькінуова. До півметку швед був на переді, за півметком рол поміниялися і швед став тінню фінляндця. По якомусь часі швед слабне й поволі залишається позаду. Перший на зміну впадає фінляндець. За ним останками сил, виснажений до крайности швед Вестберг.

Остання зміна. Хто переможе? Чи вдержуть фінляндці свою перевагу, чи повториться історія другої зміни і затріюмфують шведи? Та у фінляндців на останній зміні побіг Карпінен, їх найліпший бігун і хоч швед Пеліен теж не був найгірший, проте важко було надробити 48 сек. На півметку перевага фінляндця над шьедом зросла до 63 сек. Безпосередньо по бі[гу] фінляндці получилися на меті з Гельсінками і крикнули їм своє: Гей! Гей! Гей! Адже перше місце мають уже в кишені! І справді на мету приїхав довгим і скорим кроком Карпінен. Оркестра грає фінляндський гимн. Публика кричить захоплена. Ось уже він на меті. Опікуни завивають його в коц. І знову фінляндці лучаться з Гельсінками і знову оклик перемоги: „Гей! Гей! Гей!" До мікрофону підходить Карпінен і хоч утомлений, але усміхнений. Тихі уривані слова переможця пливуть на хвилях етеру до його далекої батьківщини, де тисячі земляків слухають висліду змагань.

Другий швед Паліен, третій італієць Джьмарон, четвертий норвежець Гофсбакен, якому не зважаючи на великі зусилля не вдалося дігнати „інтруза" італійця. Перший раз в історії лещетарського спорту, норвежці в гінцях прийшли четверті.

Со—ко.

із двома кулями — золотою і срібною, що заступали сонце і місяць. Співали ґаельську пісню.

Ганраган з молодою дівчиною стояли у дверях задивлені одне в одного, забувши приступити до хороводу. Поет говорив:

— Сонце і місяць то мужчина і жінка. То моя душа і твоя. Вони мандрують увесь час небесами злучені. Бог створив їх, одне для одного. Він створив сонце і місяць; він теж створив мою душу і твою, ще перед початком світа. Він створив для них довгий, солодкий танок кохання.

— Кажуть, Ганрагане, що ти був дуже зіпсований — сказала дівчина.

— Так воно було, але тому, що я не мав нагоди зустріти такої доброї та чистої дівчини, як ти.

А коли це старе як світ підхлібство дзвеніло в її вухах, танок уже змінився; танцюристи відкинувши обруч змінними руками, щораз голосніше виспівували.

— Глянь — казав Ганраган — на цей змінний танок, що його створили мудрі друїди. Чи він не нагадує блудне коло пристрастей? Чи не чуєш як пристрасти у глибині серця: „Геть, геть, далеко, де б там і не було?". Я чую цей голос повсякчас. Підемо далеко я і ти. Чи не чуєш пісні про великі білі шляхи, що нас призивають? Будемо слухати зозулі, придивлятись лососям у ріці, спати під зеленим дубом. І тут виспівав тихенько ґаельську любовну пісню:

Смерть не знайде нас ніколи
У серці глибокого лісу....

— А якби смерть і знайшла нас там, то щож? Якби дощі били нас і вітри проганяли то щож? Ми вже знайшли те, для чого ліси простягають свої зелені килими і для чого зорі запалюють свої свічки.

Нахилився до неї, поцілував її в чоло і притягнув ближче до себе.

(Далі буде).

ВИБІР І КОРОНАЦІЯ ПІЯ Х.

З особистих вражінь.

II.

Попереду машерували пестрі відділи швайцарів з галябардами в руках, а серед цього сталевого ліса золотився хрест, звернений у сторону папи. Відтак ступали єпископи, за ними з повагою східні достойники, патріярхи з сивими бородами, в золотих і срібних мітрах. Потім один з членів папської асисти ніс тіяру, а за нею йшло пятьдесятьчотирох кардиналів у княжих плащах з пурпури, кожний зі своїм секретарем. Вкінці за ними, попереджений епископами і прелатами, які належать до папського двора, попереджений асистентами папського престолу (князі Кольонна і Орсіні) — св. Отець, на високім престолі, який несли під пишним бальдахимом серед шляхотської ґвардії і мальтійських кавалерів. На висоті папської голови, схилялися два величезні віяла з чудових білих струсиних пер.

Наразусупереч усім оповісткам у католицькій пресі і написам на стінах святині, щоб зберігати повну тишу, залунав один громовий оклик: Евіва! (Хай живе!) серед довгих оплесків юрби. В льожі над головним виходом загриміли срібні труби, витаючи вперше Пія Х. могутнім гимном „Ти еси Петр..."

Окружена вінком галябард і баґнетів седія (лектика, фотель, на якому несуть папу) посувалася над морем людських голов поволі і маєстатично у глиб базиліки. Вкінці зрівнялася з нами.

На фотелю з вишневого оксамиту, покритім дорогоцінним гафтом спочивав Пій Х. у білій реверенді та золотому плащі. Срібна мітра здавалася тяжити йому на голові. Його лице повне, лагідне, бліде зі зворушення, мало на собі вислів зворушливої доброти. Св. Отець охоплює зором непроглядну масу народу, хоче очима і одним жестом наказати мовчання, одначе не вміє опанувати зворушення вірних, що бють для нього чуттям любови та привязання. Він благословить народ, з поглядом задуми, робить знак св. хреста і нашіптуючи молитву посувається далі.

На повороті повитав його новий грім оплесків і голосів. Седія звернулася до дверей каплиці, нависла на хвилину над головами, а потім окружена барвним ко[...] швайцарів, ґвардії мальтанських кавалер[...] зсунулася тихо на землю. Покрив її ліс гал[ябa]рд і сталевих шоломів сторожі. Тут папа сходить з катедри, знімає мітру і кланяється Пресв. Евхаристії. По чверть годинній молитві сідає на рухоме крісло, в тім самім порядку прямує в перехрестну наву до каплиці св. Григорія, сідає на прибраний престіл а всі духовні віддають йому поклін: кардинали цілують його в руку; патріярхи, архиепископи та епископи цілують коліно і ногу; прелати та інші духовні ногу.

Коли хор почав третій „час", усі вищі і нижчі достойники убралися в церковні ризи, а Папа вмив руки і взяв на себе архиерейський одяг. Тоді процесія посунулася серед невтишних окликів народу до так званої Конфесії св. Петра. Тоді залунав голос якогось венеціянця: Хай живе наш патріярх! Папа з усмішкою на лиці став шукати в юрбі за ним очима. У дорозі до престолу йшли перед папою два монсіньори-церемоніери, один ніс на пів отверту подушку повну, випхану прядивом, другий беручи клочя на срібну палички, запалював його і казав: „Отче Святий, так минає слава міра, всякая плоть — сіно і всякая слава ей, яко цвіт польний". Це символічне цілопалення клочя на очах архиерея, закінчене фільософічною пересторогою „Отче Святий, так минає слава світа!" повторили тричі.

Коли цілий похід наближився до Конфесії, папа зійшов з седії, впав ниць на землю і по короткій молитві ввійшов на ступні престолу. Звуки тріюмфального гимну розходилися з хвилями пісні, але все те губилося в просторі та масі, бо багатотисячна юрба шуміла як збурена ріка. Поза Конфесією св. Петра, лицем звернений до народу, блідий і в білім цухетто (шапочці) на голові починає Пій Х. св. літургію. За хвилину зникла його постать. Папа засів на малім престолі при ступенях престолу, дожидаючи на паліюм з рук кардиналів. Три найстарші кардинали — епископи Орелія, Ванутеллі та Аліярді відмовили над папою коронаційні молитви, а кардинал Маккі вложив йому за молитвою на рамена паліюм. Папа цілує престіл та Євангелію, сідає на головнім престолі.

Тепер кардинали навколішках цілують папу в ногу й руку, а він їх обіймає, патріярхи, архиепископи та єпископи цілують ногу і коліно, а всі інші ватиканські духовні — тільки ногу. Потім здіймають з Папи мітру і він починає велике „славословіє". Потім перший кардинал-діякон Маккі з жезлом у руках, у супроводі майстра церемоній і всього папського двору, йде до долішньої каплиці під Конфесією, де знаходяться мощі верховних Апостолів Петра й Павла і там починає коронаційні молебен. Могутній хор губиться серед гамору юрби, що не зважаючи на св. місце, безупинно шумить, як буря...

По Апостолі та евангеліях, відспіваних в ріжних мовах представниками ріжних обрядів відбувається церемонія з Агнцем і вином ... на для публики. Освячення при престолі ...

шує сам Папа серед сріблистої хвилі дзвінків. По освяченню вертається на престіл. Один із кардиналів вручає йому Агнця, другий золоту чашу; Пій Х. причащається, не встаючи з престолу. З його рук перед престолом причащаються навколішки кардинали.

Служба Божа кінчається. По ній за традицією кардинал Рамполя, як архипресвитер собору св. Петра, з двома каноніками наближається до Папи і складає йому старинний дарунок: білу мошонку, з 25 павлинами (коло 12,5 зірів) зі словами: „Отче святий! Капітула і каноніки цієї базиліки складають Вашій Святости звичайну жертву за добре відспівану Службу Божу".

Тоді св. Отець з цілою асистою йде перед Конфесію св. Петра, де на підвищенні має відбутися головний акт дня, коронація. Кардинали, патріярхи та епископи окружили Папу, не заступаючи його постаті. По лівій руці Пія Х. станув великий асистент престолу, Филип кн. Орсіні, в оксамитах тканих бриліянтами, по правій його духовні товариші.

Хор розпочав старинний гимн „Золота корона на його голові", а кардинал Орелія відспівав приписані молитви. Щойно тепер настала гробова тиша. Всі очі звернені на Пія, що сидить увесь блідий та зворушений. Кардинал Штайнгубер наближився до папи і поважним рухом здіймив з його голови сріблисту єпископську митру, під якою заяснило біле цукетто. І тоді, десь наче зпід землі виросла поруч папи висока постать кардинала Маккі зі золотою тіярою в руках.

— Прийми тіяру, прикрашену трьома вінками, і знай, що ти отець князів і царів, володар світу, на землі намісник Спасителя нашого Ісуса Христа якому честь і слава во віки віків. Амінь — говорив сильним голосом кардинал.

Але лише перші його слова — можна було схопити, бо дальші потонули в гаморі вірних. За словом „Амінь", серед оплесків і криків народу, тіяра спочила на голові Пія Х.

Похилилися галябарди сторожі, що впала навколішки, а об мури базиліки відбився гимн сирен і преславних співаків: „Ти єси Петр"...

І настала знову хвилина мовчанки: папа шепотом почав молитви, яких текст два епископи навколішки зближали йому до очей, по чім встав і зворушений виголосив велике благословення.

Остання хвилина, що закінчувала свято радісного дня, перевищила повагою настрою і силою свого виразу всі інші, яких свідками були ми в церкві.

Седія зависла знову на раменах папської служби, величавий похід посувався звільна шпаліром барвистої сторожі. Напереді ступали швидкі відділи швайцарів з галябардами. Серед ліса сталі золотився хрест. Далі йшли ряди епископів, що застелили срібним рядном папський перехід майже від Конфеси аж до далеких церковних дверей. За ними ступали з повагою східні достойники, патріярхи з сивими бородами в пребагатих мітрах, золотих та срібних; далі кардинали в пурпурних плащах, а папа поміж віялами з павиних пер на седії під бальдахимом, серед діямантів потрійної корони, стояв іще на місці, зі зором, що йшов у далечінь.

Вкінці і він рушив із місця, а тоді здавалося нам, що поглядом любови і зворушення огорнув усю масу народу, що схиляючися покірно, намагалася прикленути під рухом руки Архипастиря, що благословив усіх.

Увечір того дня ввесь Рим купався в морі світла.

О. Ст. Ковалів.

Україніка.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА.

Віденський **„Фелькішер Беобахтер"** з 11. II. помістив статтю п. н. „22 міліони поляків та 7 міліонів українців", у числі з 12. II. довшу статтю „Українці в Польщі". Обі статті займаються сучасною українською дійсністю в польській державі.

Берлінський **„Фелькішер Беобахтер"** з 13. II. приносить довшу телеграму з Хусту про карпато-українські вибори.

„Тагесботе" (моравське Брно) у вечірньому числі з 13. II. приносить повідомлення з Хусту про заснування „Українсько-Німецького Товариства" та довший звіт з відчиту д-ра П. Рорбаха в „Українському Науковому Інституті" в Берліні п. н. „Політично-національна структура Східної Европи від часу Петра Великого", в якому основно вияснює вагу і значіння України; цей самий часопис у числі з 14. II. подає обширний звіт про соймові вибори в Карпатській Україні.

„Гренцботе" (Братислава) з 13. II. на цілій першій сторінці подрібно реферує карпато-українські вибори та приносить офіціяльне повідомлення про приїзд німецького консуля для Карпатської України Шплетсера.

„Дайтше Штіммен" (орган д-ра Ф. Кармазіна у Братиславі) приносить у ч. з 11. II. вступну статтю „Карпатська Україна перед виборами", написану дуже тепло і з признанням, що карпатські українці скоро дозріли до своєї державности.

ХОРВАТСЬКА ПРЕСА.

„Грватска Стража" з 14. II. містить телеграми про вислід виборів у Карпатській Україні, оцінюючи їх як велику перемогу карпато-українського уряду.

„Обзор" з 14. II. під наголовком „Велика перемога національного виборчого спису в Карпатській Україні" приносить про це телеграми бюра Райтера та **Дайтше Нахріхтен** Бюро.

У СПРАВІ УТВОРЕННЯ НОВОГО БЕЛЬГІЙСЬКОГО УРЯДУ.

БРУКСЕЛЯ. ПАТ. Католицький сенатор **Пірльот**, якому король доручив місію утворити уряд, відбув учора розмову з б. премієром Спаком, опісля з Жаспаром. Нині Пірльот конферуватиме з особами, що є передбачені на становище міністрів.

КОЛЄКТИВНІ ГОСПОДАРСТВА В МЕКСИКУ.

В понеділок проголошено декрет президента Мексику, що вивласнює понад 20 тисяч гектарів землі, яка належить до американського товариства плекання цукрової тростини. Вивласнених терепів мають ужити на організацію колективних господарств. Згадане американське товариство належить до найбільших продуцентів цукру в Мексику. Експортові обороти цього товариства дійшли в 1936 р. до 500 тисяч тон, на плянтаціях працювало 4000 робітників.

Припинили діяльність „Лугу" в Буківці.

Повітове староство в Ліську припинило в діяльності спортово-руханкове т-во „Луг" у с. Буківці, пов. Ліско. Причина припинення: деякі члени з управи і кількох членів т-ва були колись карані. Управа т-ва вислала в приписаному речинці відклик до воєвідства.

Українські кондоленції з приводу смерти папи Пія XI

Варшава, 13. лютого.

Посол д-р **Степан Витвицький** відвідав Апостольську Нунціятуру у Варшаві та іменем Української Парляментарної Репрезентації вписався до жалібної кондоленційної книги, виложеної у нунціятурі по смерти папи Пія XI.

Д-р Маркіян Дзерович, голова Ґенерального Інституту Католицької Акції у Львові, вислав з приводу смерти папи Пія XI. кондоленційну телеграму до Апостольської Нунціятури у Варшаві іменем тої Акції.

—o—

ЛЮБОВ, МЕТРИКА І ПОШТА.

Історія одного недорученого українського письма.

Варшава, 14. лютого.

Велику, але й сумну веселість викликав серед парляментарних журналістів у Варшаві характеристичний лист українського посла **Іларія Тарнавського** до міністра пошт і телеграфів, висланий 7. ц. м. під числом 121.

Як посол 76. виборчої округи — пише інтерпелянт — маю шану повідомити про такий факт нарушення поштової тайни з проханням повести слідство у цій справі і покарати винуватців.

Дня 28. грудня 1938. р. вислав греко-кат. уряд парохіяльний **у Турці над Стриєм** до Ольги Бардиш, на її прохання під ч. 301/38 метрику народин і хрещення до села Вигода біля Долини. Одначе небавком виявилося, що замість метрики Ольга Бардиш дістала в коверті парохіяльного уряду чужий лист. Був це любовний лист **Марії Тепер** з Турки. Парохіяльний уряд знайшовся у неприємній ситуації: петентка не була вдоволена „присланим" ним... любовним листом замість метрики...

Згодом виявилося, що метрика не пропала. Доручили її в любовній коверті адресатові, що чекав на закохані слова своєї любої.

З того всього видно, що хтось непокликаний на пошті безправно зломив тайну кореспонденції і перечитав оба письма.

Марія Тепер зі своєї сторони внесла скаргу до львівської дирекції, а пошта в Турці забрала в парохіяльному уряді нещасний любовний лист.

На вислід слідства тої романтичної і підозрілої історії чекають журналісти і маси закоханих з великим зацікавленням **КТВ.**

—o—

Святочно-радісний настрій підчас карпато-українських виборів.

Як ми вже згадували на підставі КУП-у й на підставі звідомлень чеської, німецької і навіть польської преси, вибори в Карпатській Україні відбулися в якнайбільшому ладі і спокою. Тепер можемо наші вістки доповнити ще й описом тих манифестацій, що їх українці виявляли підчас виборів. В навечеря виборів по селах горіли вогні, у вікнах світилися світла, зокрема радісно виглядала манифестація й ілюмінація на Гуцульщині. Там не було ніодної, навіть найбіднішої гуцульської хижі, в якій не світились би у вікнах свічки, що здалеку давало незвичайно живописну картину.

В Хусті січовики тамошнього коша запалили на замковій горі ватру і там теж великий гурт співаків та січовиків співав до пізної ночі народні пісні. До Хусту зїхалося на час виборів понад 20 закордонних журналістів, у тому найбільше німців.

На Гуцульщині (Рахівщині й Тячівщині) у найсвідоміших 12 громадах ніодин голос не впав проти.

ПРЕЗИДЕНТ ФРАНЦІЇ ПРИЇДЕ ДО ЛЬОНДОНУ

Президент Франції Лебрен з дружиною приїдуть до Льондону 21-го березня. Англійський уряд уложив уже з усіми подробицями приняття голови французької держави в часі його побуту у столиці Англії

ЦІЛИЙ ОСТРІВ СТРАЙКУЄ.

КІНГСТОН. (Ямайка). ПАТ. З причини загального страйку, що поширився на цілий острів на тлі виділення одного з робітників, губернатор розпорядив виїмковий стан та мобілізацію місцевих гарнізонів.

В СИРІЇ НЕМА ЗАВОРУШЕНЬ.

У пресі появилися вістки про заворушення в Сирії. Французьке міністерство закордонних справ заявляє, що ці вістки неправдиві. В Дамаску дійшло, правда, до манифестацій, які викликали крайні елементи, але переважна частина людности зберегла спокій.

ЛИТОВСЬКИЙ СОЙМ УХВАЛИВ БУДЖЕТ.

У вівторок литовський сойм приняв у третьому читанні буджетовий преліминар на рік 1939 в сумі 367.929.396 літів.

Сторінка без політики.

Міліони шукають своїх власників.

В американській пресі знаходимо один рід оголошень, що більше ніж інші може розбудити в нашому серці почування незвичайної заздрости та зачудовання. Щадничa крамниця у Монклер у Ню Джерсі хотіла б знати, де живуть Данило та Марія О' Доногю. Вони мають там 459 дол. і не зголошуються від 1926 р. Усі повідомлення вислані на ріжні їх адреси вернулись до банку.

Що діється з Патом Коннелі, що має там 8000 дол. Що з Лукою Пеко з Чікен Грін на Аляскці, що має гроші у банку в Сан Франціско, що з панею Анною Е. Мурт з Джерсі Сіті, що від 14 років не зголошується ні за одним доляром із свого депозиту 12.000 дол.?

Клопоти з чужими грішми.

На ці запити ніхто не може дати відповіді — ні поліція ні члени родини пропащих. Таких, що поклали до банку гроші і самі пропали або забули за банк і за покладену суму на „чорну годину" є по всій Америці десятки тисяч! У самих державних банках у 1934 р. залишилось 132, міліонів долярів, до яких власники перестали признаватись. Удвоє стільки лежить по банках приватних: від вкладок одного доляра до величезних маєтків. Навіть у нас у Галичині є десятки людей, що могли б нараз розбагатіти, якби випадково дістали в руки поклик одного з таких банків. Неодин із наших земляків залишив там майно, вмер нагло і його родина могла б мати право до спадщини. Американські банки шукають за тими, яким хотіли б передати гроші звязані для них із великим клопотом; вони не можуть ними обертати, не можуть їх присвоїти собі, а мусять раз-у-раз пильнувати їх, втягати до книг і листами шукати власників. Загальні закони не дозволяють за якийсь короткий час — 10 чи 20 років — конфіскувати непідняті гроші. Адже є такі, що складають якусь малу суму для своїх дітей, щоб гроші росли 20 років і більше на відсотках.

„Сонні рахунки".

Такі ненарушені рахунки називають в Америці „сонними" — вони ані не живуть ані не вмерли. Минулого літа банки самого Ню Йорку оголосили 56.000 прізвищ, що забули про свої ощадности. Багато з них виїхало у далекі краї і забули, де і коли поклали гроші. Причини, чому вони не зголошуються, можуть бути ріжні. Один (таких є багато) старець-скнара не хоче поділитися зі своєю ріднею звісткою, що має маєток і чекає на останню хвилину перед смертю, щоб скласти заповіт або заповіт схован у такому сховищі, що впавши на ліжко знеможений недугою не може до нього дістатись або забув, де його поклав. Неодні батьки складають при народинах своїх дітей якийсь капітал і вмирають раніше, ніж ці діти підросли так, що ніхто не знає про їх щадничу книжечку. Одну таку сироту з 1000 долярами на рахунку знайшов недавно один нюйорський банк зовсім випадково; її батьки померли давно.

Коротка людська память.

Дуже багато людей — розсіяних, з короткою памяттю занадто довіряє своїй памяті і не записує адреси банку ні складеної там суми. Цього року одна дама перечитувала спис таких, що за ними шукав банк, бо прочувала, що її сестра, яка виїхала на чужину, мусіла залишити якісь ощадности. Яке було її здивування, коли вона знайшла в цьому списі своє прізвище, як власниці постійного конта! Вона теж забула про нього. Коли якийсь банк банкротує його вкладчики найчастіше переконані, що ввесь вкладений туди їх капітал пропав і не зголошуються за ним. Тимчасом неодна сума залишається на рахунку. Один дітройтський банк після банкротства мусів повідомляти у пресі, що у нього залишилося 3 міл. долярів, які належаться вкладчикам.

Багато багачів не знало, що їм належиться 68 проц. від їх вкладок. Багато банків має свої філії у малих містах і ті філії теж забувають нераз зголошуватись за тим, що їм належиться.

Дбайливі банки.

Бували випадки, що самі міста, які поклали громадські гроші до банків як Колюмбус та Толедо у стейті Огайо або Сиркюз у ст. Ню Йорку забули за свої ощадности. Деякі банки роблять більше, ніж вимагає закон, щоб звернути гроші власникам — беруть детективів для розшуку їх місця побуту. Цим вони роблять собі найліпшу рекляму солідности. А проте при всіх оголошеннях і приватних розшуках лише 2 прц. людей, які забули за свої гроші, банки віднаходять. Підчас великої війни скрізь, де були військові станиці для вправ добровольців, вояки складали свої дрібні ощадности і їдучи в Европу на фронт залишали їх на поворот. Таким робом міліони залишилися по тих, що загинули.

Як довго гроші чекають у банку.

А проте не всі банки шукають за своїми клієнтами. Є такі, що мають у статуті застереження, що коли хто до року не зголоситься, тратить свою вкладку. У стейті Індіяна банки зовсім нахабно забирають непідняті гроші до власного вжитку. У Вермонт і півн. Кароліні роздають такі гроші народнім школам або університетові по пяти роках, коли клієнт не зголоситься. Коли-ж він зявиться пізніше, то й тоді йому звертають його суму. 16 американських стейтів має у законах застереження, що гроші за якими у банку ніхто не зголоситься до 5 років, 10, 15 аж до 30 (у ріжних стейтах цей речинець буває ріжний) переходять на власність держави. Більшість із них вимагає від банків, щоб вони оголошували прізвища тих, за якими шукають і більшість звертає гроші спізненим власникам, коли вони тільки зможуть доказати свою тотожність.

Новий спорт.

Паризька Палата Спортів придумує щораз-то нові способи, щоб розважити свою публику. Туди приходять не тільки спортовці, але і глядачі. Все, що вигадали організатори спорту у світі можна там побачити серед прегарної обстанови: і японське джію-джітсу і гокей на леді (без огляду на температуру) і раґбі і останні новини американських змагів. Один з останніх зветься „роллер-кетч" — лови на колісцятках, як хочете можете їх назвати. Ви не знаєте, що це таке? Один із паризьких журналістів, що придивлявся новим змагам більш як годину, теж не міг второпати у чому їх суть.

Перегони в усіх колірах.

Посередині великого вельодрому — арени для перегонів, зробили мініятурний шлях на 125 м. обводу, 6 м. завширшки, з ріжними поверхнями, як для перегонів наколесників чи автомобілістів. Туди вїжджає 20 осіб ріжного пола, зі страшенним ревом, у повному безладі, з колісцятами на ногах і мчать уперед зі швидкістю 30 до 40 км. на годину. Вони одягнені в усі можливі кольори та одяги, як на маскараді: пінгвіни, водолази, мушкетери, годоврашні. Кожний дістає коліровий прапорець від дириґента цієї метушні. Одні натискають, щоб прискорити біг, другі його звільнюють. Є їх 24 і все це „чемпіони світа", більшого світа або меншого, але таки чемпіони. Вони їздять від год. 9. ввечір до півночі. Переганяються дві дружини — одна американська, друга европейська, по 6 чоловіків і 6 жінок. Чоловік їде чверть години, після нього чверть години жінка; двічі кожного вечора ціла дружина мусить переганятись у повному складі.

Поважна бійка.

Переможе та, що здобуде якнайбільше пунктів на просторі 4.000 км. Що вечора кожний відробляє ногами свою порцію. Глядач, що бачив початок перегонів, мусить прийти завтра, щоб бачити, як вони розвинуться далі. Як треба рахувати пункти, цього ми не довідуємось із статті. Треба піти, побачити і спитати. Але можна попасти на такий момент, коли починається загальна бійка. Ідуть у рух пястуки, змагуни падають на асфальт. Суддя трубить і кричить, публика оплескує з вигуками: „Е[illegible] мощно!" Судді, савітари, возні, глядачі починають розділювати закукурічених змагунів. Одних розтирають оцтом, інших виносять на матрацах, іще третім приписують штучне віддихання. Видко гудзи, кров і [illegible].

Суддя теж беться.

За хвилину на перегоновій стяжечці ті, що лишились зі здоровими очима та ногами їдуть далі. Нараз представник американської дружини починає бійку зі суддею, не хотячи послухати його наказу щодо виміреної кари. Усе це не на жарти, бо тут іде про гроші, нагороди, відзначення, остаточну високу премію. Бо треба знати, що в цій боротьбі дозволені всі „хвати", як у американській боротьбі атлетів, що можуть викручувати собі руки та ноги. Тут іще як у боксі можна гатити кулаком. Як це витримують жінки і що кажуть приписи, про це від референта цього чудового видовища не довідуємось. Одна дама з публики, що висунула зі своєї льожі занадто цікаво голову дістала по носі черевиком, на якому висіли залізні колісцята. Вона зомліла у своєму соболевому футрі. Коли прочуняла від животворних солей, побачила довкола себе кількох джентельменів, що підбадьорували її і складали їй побажання за відвагу.

—o—

Сила метеликів.

Більшість із нас уважає метеликів за ніжні тваринки, що літають тільки на дуже обмеженому просторі. Метеликів є яких 300 родів; більшість із них живе всього кілька місяців, але вони можуть перелітати сотні миль. Найкращі американські метелики еміґрують восени на південь величезними громадами, навіть понад море за вітром і долітають до Англії. Т. зв. „теріяс ліяс", що кілька разів наїхали на острови Бермуди пролетіли з півночі 600 миль. Є такий рід „мальована пані", що хмарою летить здовж північного американського побережжя, перелітає Средземне Море і прилітає понад Европою в червні до Англії. Деякі з них заблукавшись залітають аж до Ісляндії. Ті метелики летять 60 миль на годину. Вчені, що досліджували великі перелети метеликів ствердили, що в 1924 р. в одному із них брало участь 3 тисячі міліонів.

—o—

ГУМОР.

ДОБРА РАДА.

Одна дама входить до фотоґрафа і питається, чи він міг би зробити їй гарне побільшення з маленької знимки її сина. Фотограф каже, що так. Потім вона питається, чи він міг би зробити так, щоб синок не мав на голові шапки, що оттут на тій маленькій знимці. „Чому ні? і це можна. Але пані будете добрі мені сказати, яке волосся має синок? біле чи чорне, гладке чи кучеряве? — Як ви здіймете йому шапку, тоді самі побачите!

ОДНО ІЗ ДВОХ.

Професор університету чекає на провінціональному двірці на поїзд. Підїжджає поїзд, зупиняється і в тій самій хвилині професор ставить ногу на ступінь. Кондуктор кричить: — Ви не можете всідати, бо поїзд тут не зупиняється.

— Коли він не зупиняється то я не всідаю — відповідає професор.

ПОМИЛИВСЯ

У фризієра сидить панок увесь у піні з мила. Нараз вбігає хлопчина і кричить: — Пане Маєр! ваш дім горить!

Гість підскакує на кріслі, скидає зі шиї серветку і вибігає на вулицю. Перебіг кілька камяниць і зупинився. — Боже! який я дурний! Я зовсім не називаюся Маєр!

ВОЯК.

Малий Івасик прошає свого брата, що їде на маневри:

— Стефаночку! А якби ти при нагоді мав один зайвий танк, то привези мені з маневрів.

ЧЕМНІСТЬ.

Старий радник сидить на лавочці в саду. З лавки підходить його сусідка з того самого дому, що мешкає вище і сідає зі своїми дітьми.

—Дозволите, пане раднику—

— Але-ж прошу, тішуся дуже.

— Чим ви так тішитесь?

— Що ваші діти мають по дві ноги

— А кілько-ж ніг вони мають мати?

— Бо дома то я присягнув би, що кожне з них має по десять пар, як починають бігати!

ПОЯСНИВ

— Стефане! Я чую, що ти женишся з якоюсь багатою вдовичкою для грошей

— От, людські язики. Я на її гроші навіть не подивлюсь, — усе заберуть зразу мої вірителі

Залізниця, Рідна Школа і татарські шляхи.

УКРАЇНСЬКІ ДОМАГАННЯ ДО МІНІСТЕРСТВА КОМУНІКАЦІЇ.

НОВІ УКРАЇНСЬКІ ІНТЕРПЕЛЯЦІЇ.

Телефоном з Варшави.

Варшава, 15. лютого.

Українські посольські виступи в польсько- му соймі можна сміло назвати найповажнішими. Неприязна атмосфера, яка панує на салі підчас промов українських послів, тільки підкреслює їх вартість та слушність. Підчас сьогоднішньої дебати над буджетом міністерства комунікації виступило двох українських промовців: пос. **Іля- рій Тарнавський і пос. д-р Степан Біляк.**

Пос. Тарнавський у першому свому парля- ментарному виступі обговорив критично справу доріг. Промовець навязавши влучно до слів мі- ністра комунікації висказав маркантно, що га- лицьке село потапає в болоті. Українських гро- мадян — казав між іншим посол — уважають громадянами гіршої кляси, хоча вони розбудо- вують своїми податками центральні і західні во- єводства, а схід мусить далі ходити татарськими шляхами.

Пос. д-р Степан Біляк підтримав своїми по- дрібними даними й арґументами тези посла Тар- навського і домагався між іншим якнайшвидше збудувати залізничі шляхи: Коломия-Пістинь, Косів-Кути, Підгайці-Монастириська, Красне- Камінка Струмилова та інші. Помітне зацікавлен- ня викликало домагання посла відбудувати за- недбані биті шляхи з Галичини на Волинь.

Критикуючи нерозумну національну політи- ку міністерства комунікації пос. д-р Біляк закли- кав приявного міністра комунікації полк. Ульри- ха, що пильно прислухувався промовам україн- ських послів, якнайшвидше зліквідувати нечува- ні факти викидання українських залізничиків, зокрема протиукраїнську політику львівської ди- рекції залізниць, врешті справу іґнорування прав української мови на залізницях і скритикував відмову залізничої знижки на зїзд Рідної Школи.

На цьому засіданні маршал Маковський прийняв дві нові українські інтерпеляції: посла д-ра **Степана Барана в** справі насильного перетя- гання православних на Кремянеччині командою КОП-у на латинський обряд і посла **Зиновія Пе- ленського** в справі кари, яку староство у Над- вірній наложило на українського громадянина за виповнення по українськи карт зголошення на мешкання. Цікаво, що предметом тієї другої інтерпеляції стала особиста пригода посла Пе- ленського, якого староство у Надвірній покара- ло грошевою гривною за те, що він виповнив зголошеневі картки по українськи.

Велике зацікавлення преси викликає завтрі- шня дебата над буджетом міністерства внутріш- ніх справ, підчас якої виступить аж чотирьох у- країнських промовців: пос. д-р **Павло Лисяк**, пос. д-р **Ганкевич**, пос. д-р **Степан Баран** і пос. **Володимир Целевич.**

Між іншим передбачують заяву в україн- ській справі відомого польського посла з групи „Ютро Праци" — Дулзінського.

ПРОМОВА СЕН. ТВОРИДЛА В СЕНАТІ.

Пізним вечором скінчив свою промову в се- натській буджетовій комісії у дискусії над бу- джетом міністерства хліборобства і земельних реформ сен. **Микола Творидло.** КТВ.

Важні наради трьох урядів у Празі

Сьогоднішні ранішні чеські і словацькі ча- сописи підкреслюють — як подає ЧТК — що засідання центральної влади, яке відбудеться нині і завтра з участю представників карпатоу- країнського і словацького уряду, матиме ви- рішне значіння для дальших відносин між всіма трьома урядами, бо на засіданні будуть обгово- рювати не тільки господарські справи, але й пе- кучі внутрішньо-політичні питання. Часописи сподіються („Венков", „Словак" і „Чеське Сло- во") що наради 3-х урядів закінчаться успішною угодою та усунуть всі непорозуміння, які заіст- нували були недавно між словацькою та карпа- тоукраїнською владою з одного боку і централь- ною владою з другого боку.

——о——

Бабка Наполеона і теперішня політика Мадярщини.

У вівторок майже до півночі тривали авді- єнції у регента Гортія, який прийняв двічі пре- мієра Імредія і міністра освіти Телекія та кіль- кох визначних політиків. Одночасно в президії ради міністрів відбувалися наради членів уряду. В середу рано відбулося засідання ради мініс- трів, після якого премієр Імреді склав на руки регента Гортія димісію кабінету.

Премієр Імреді заявив на зборах урядової партії, що причиною його димісії був закид опо- зиції, що одна з його прабабок, яка жила в до- бі Наполеона І-го, була жидівкою. Імреді під- креслив, що уважає політику, яку він вів, за пра- вильну та необхідну для краю. Ця справа наби- рає особливого посмаку, коли зважити, що ди- місія премієра Імредія прийшла саме в часі пар- ляментарної дебати над гострим протижидів- ським законом, який зголосив уряд премієра Імредія.

Та все-ж мабуть ота прабабка з часів Напо- леона найменше завинила в димісії Імредія, яку головним спричинили консервативні члени ви- щої палати, що походять з аристократії та бо- гатих клис і які не симпатизували з радикаль- ною політикою реформ Імредія. Ці консерватив- ні кола хотіли якнайшвидше довести до розїгри з урядом, на всякий випадок перед дискусією над законопроектом про земельну реформу. На- году до цього дав протижидівський закон.

Мадярський парлямент повідомлений офі- ційно про димісію уряду Імредія ухвалив з ува- ги на внутрішньо-політичну ситуацію відложити свої засідання на неозначений час.

Реґент Ґорті доручив дотеперішньому мініс- трові освіти ґр. Павлові Телекієві створити но- вий кабінет, але він по інформаційних розмовах зрікся тієї місії. Реґент прийняв у звязку з тво- ренням нового уряду на авдієнції б. міністра внутрішніх справ Керестес-Фішера.

——о——

Війна в Еспанії добігає до кінця.

ПОСИЛЕНА ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОГО ЛЕТУНСТВА.

БУРҐОС. Комунікат головної кватири вій- ська ген. Франка завідомляє про діяльність літа- ків, які у вівторок бомбардували порти в Алі- канте і Картаґені, при чому ушкоджено два пароплави червоних.

ЧЕРВОНІ ВЖЕ ЗРЕЗИҐНУВАЛИ З ВІЙНИ АЖ ДО ПЕРЕМОЖНОГО КІНЦЯ.

ПАРИЖ. Згідно з вістками, які сюди на- дійшли, республиканський уряд на засіданні, яке відбулося в Мадриді у вівторок, ухвалив заклик до війська і цивільної людности. Ця ві- дозва закликає ставити опір аж до часу, коли уряд дістане умовини мира, які забезпечать не- залежність краю. Тут підкреслюють особливо характеристичний момент, що перший раз в та- кій відозві нема мови про війну аж до пере- моги.

Підчас згаданих нарад червоного уряду національні літаки бомбардували Мадрид. Вна- слідок налету було багато жертв у людях. Це дуже посилило ворожі настрої людности до червоного уряду, який безцільно продовжує війну.

Всіх старшини, які підчас наради вислови- лись за тим, щоб почати мирові переговори, перенесли на інші становища.

ЧЕРВОНИЙ УРЯД „УРЯДУЄ" В ПАРИЖІ

ПАРИЖ. Міністер закордонних справ мад- ридського уряду Альварез дель Вайо прилетів у середу літаком з Мадриду до Парижа, щоб відбути конференцію з президентом Азанею, який „резидує" в еспанській амбасаді в Парижі. Ця інформація викликала велике порушення і повавне невдоволення у Франції, бо прези- дент Азаня є фактично еміґрантом та все-ж від- буває наради з висланцями мадридського уряду і немов виконує свої президентські функції. Проти цього застерігається не тільки права французька преса, але й „Тан" у півофі- ціяльній статті.

АНГЛІЯ ВИЗНАЄ БЕЗЗАСТЕРЕЖНО УРЯД ҐЕН. ФРАНКА.

ЛЬОНДОН. Рада міністрів радила в середу над справою визнання уряду ґен. Франка. Ви- рішено одноґолосно визнати уряд ґен. Франка „де факто", але це проголосять щойно після порозуміння з Франком. Рада міністрів дала в цій справі повновласти премієрові Чемберле- нові і льордові Галіфаксові.

На запити посла Гендерсона з Лейбур Парті, чи відмова англійського уряду дати уря- дові ґен. Франка права комбатанта залежить від полагоді справи визнання уряду ґен Франка, премієр Чемберлен сказав: „Уряд звязаний міжнародніми умовинами в справі призвавання прав комбатанта, але в справі визнання нема ніяких таких умов".

З цих слів виходить, що визнаючи уряд ґен. Франка англійський уряд не ставитиме ні- яких спеціяльних умов.

У відповіді на інтерпеляцію того самого посла премієр Чемберлен сказав, що Англія ба- жає собі, щоб еспанський конфлікт скінчився без дальшого проливу крови і тому втримує контакт з обома сторонами на випадок як- би котрась з них потребувала помочі Англії як посередника. Але покищо англійський уряд не хоче брати на себе відповідальности за устій- нення умовин закінчення того конфлікту.

БРАЗИЛІЯ Й АРҐЕНТИНА ЛАДЯТЬСЯ ВИ- ЗНАТИ УРЯД ҐЕН. ФРАНКА.

БУЕНОС АЙРЕС. Бразилійський амбаса- дор відбув з президентом Арґентини Ортізом конференцію в справі Еспанії. Розмова торка- лася справи визнання уряду ген. Франко обома державами.

Сойм і сенат.

Наради над буджетовим прелімінарем.

В СОЙМІ.

На засіданні повного сойму, що відбулося в середу, переведено дискусію над буджетом міністерства комунікації. Буджет реферував пос. **Ягола - Жулковський**, який підкреслив, що стан польської комунікації мусить виклика- ти турботи. В дискусії дуже гостро критикував стан залізниць пос. **Рудницький (Львів)**, який твердив, що головною причиною поганого стану польських залізниць є персональні бюра при дирекціях залізниць, в яких не сидять фа- хівці тільки емеритовані офіцери. При обсаді тих становищ використовується політичні сим- патії. „На жаль — казав пос. Рудницький — за багато маємо політики а за мало фаховости". Від УПР забирали слово в дискусії над буджe- том комунікації пос. **І. Тарнавський** і пос. **д-р Степан Біляк** (пишемо про них на іншому мі- сці). Після дискусії промовляв мін. **Ульрих.**

Наприкінці засідання принято до маршалів- ської булави кілька законопроектів та інтерпе- ляцій.

ІНВЕСТИЦІЙНА КОМІСІЯ.

В середу відбулася також нарада соймової інвестиційної комісії. Пос. **Сікорський** рефeру- вав урядовий проект про дотації на Ф. О. Н. та інвестиції з державних фондів (відома примітка мін. Квятковського). Після того виголосив про- мову мін. **Квятковський.** Після дискусії комісія прийняла проект інвестиційного закону з по- правками.

СЕНАТ.

В сенатській буджетовій комісії обговорю- вали в середу буджет міністерства хліборобства і земельних реформ. Буджет реферував сен. **Ка- мінський**, який широко обговорив положення у хліборобстві. Після референта виголосив дов- гу промову міністр хліборобства **Юлій Поня- товський**. В дискусії від УПР забирав слово сен. **Микола Творидло.**

ЖАСПАР НАГЛО ПОМЕР.

Авас повідомляє, що бельгійський міністр Жаспар, який творив новий уряд і відмовився відтак від цієї місії, вчора по переведенні важ- кої операції нагло помер.

„Під закидом контактів з ОУН“.

За що арештували о. Которовича?

В справі арештованого недавно **о. Івана Которовича**, 60-літнього православного священика у с. Бабичах на Холмщині, інтервеніювали у директора політичного департаменту міністерства внутрішніх справ Жиборського посли Целевич і Скрипник.

Місце перебування арештованого священика надалі невідоме. Дня 21. січня ц. р. на приходство у Бабичах, де перебуває дружина і донька о. Которовича, прибув відділ поліції з Білгорая, щоб перевести основну ревізію в хаті й у церкві. Перед ревізією поліція доручила родині арештованого таку судову постанову:

Postanowienie o zarządzeniu rewizji.

Dnia 20. stycznia 1939 r.

Sąd Grodzki w Tarnogrodzie po rozpatrzeniu sprawy ks. J. Kotorowicza, podejrzanego o działalność antypaństwową i mając na względzie, że zachodzi konieczność odszukania i zabrania dowodów, stwierdzających jego kontakty z O. U. N. w Małopolsce Wschodniej jako dowodów przestępstwa, które to przedmioty mogą się znajdować w cerkwi i zabudowaniach cerkiewnych, na mocy art. 150 k. p. k. postanowił: 1) zarządzić rewizję w cerkwi i zabudowaniach cerkiewnych oraz plebanii w Babicach, 2) dokonanie rewizji polecić P. P. w Biłgoraju, 3) przesłać w powyższym celu do P. P. w Biłgoraju dwa odpisy niniejszego postanowienia, w tem jeden dla doręczenia ks. Janowi Kotorowiczowi w Babicach przez organ prowadzący rewizję przy jej rozpoczęciu. Sędzia Grodzki: (A. Kamiński).

У висліді ревізії поліція забрала: 2 календарі „Золотий Колос“, кілька букварів „Хочу читати“, календарі „Нашого Шляху“ з Луцька і книжки Дешевої Бібліотеки. В церкві не знайшли нічого.

Якщо непорозуміння не виясниться, якщо о. Которович не вийде на волю і стане перед судом, то його процес буде перший за „контакти з О. У. Н.“ на Холмщині. Дотепер судили там за політику лиш одного священика, але й то під замітом комунізму.

Гром.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Понеділок, 18. лютого 1889.

„МАЯЖЕ НЕІМОВІРНА ВІСТКА“.

„Майже неімовірна вістка дійшла до Европи з далекої східної Азії. Японський мікадо, Мутсу, дав свому народові конституцію, тобто поділився владою зі своїми підданими. Наскільки вже нині відомий зачерк конституції, вона подібна до конституції німецької держави тільки ще ліберальніша. Японський нарід дістав не тільки широку участь у законодавстві і в адміністрації державних доходів, але вона запоручила йому повну свободу слова, товариств і релігійну терпимість для іновірців...

„Нині вся Европа уладжена по конституційному. Винятки і то дуже драстичні — це Росія і Туреччина. Туреччина пробувала вже вступити на конституційну дорогу, тільки одна Росія тримається форм абсолютної монархії“.

ВАЖНЕ ВІДКРИТТЯ.

В інституті Пастера вдалося двом докторам дійти до важного відкриття: їм удалося ізолювати мікроб, що викликує дифтерію. При мозольних довідах вони вистудіювали умовини, при яких той мікроб розвивається і зуміли защіпити дифтерійну заразу в морські свинки, в кріликів і голубів.

Франція хоче визнати уряд ген. Франка.

ПАРИЖ. Агенція Аваса повідомляє, що на вчорашньому засіданні ради міністрів мін. Боне подав до відома, що сенатор Берар знову їде до Бургос, тепер в офіціяльній місії і що він зустрінеться там з ген. Франком. Рада міністрів приняла це рішення одноошудно. Авас підкреслює, що **повище рішення має на увазі визнати еспанський національний уряд Францією.** Ще не назначено дати виїзду сенатора Берарда ні як довго він затримається в Еспанії. Можливе, що він виїде вже нині, або завтра вечором. На конференції між Бераром та ген. Франком говоритимуть також про справу еспанських утікачів. Число червоно-еспанських міліціонерів, що перейшли кордон Піринеїв по офіційним джерелам виносить 202.000

МАДРИД ПІД ОБСТРІЛОМ.

МАДРИД. ПАТ. Урядовий комунікат подає, що вчора в год. 21.30 ворожа артилерія почала вогонь на Мадрид. Від трьох днів, тобто від дня перенесення осідку уряду до Малдриду, на столицю падають стрільна великого калібру.

Американські бомбовики для Франції.

ВАШИНГТОН. З компетентних джерел повідомляють, що Франція заключила з одною американською фірмою договір на доставу 100 літаків-бомбовиків та деяку скількість моторів.

ВАШИНГТОН. Французька амбасада комунікує, що французька летунська місія у Злучених Державах покінчила свої праці і зробила нові замовлення на доставу поверх 500 літаків марки Дуґляс, Куртіс, Ґлен-Мартін і Норт-Американ. З міродатних джерел інформують, що французькі замовлення у Злучених Державах від літа минулого року виносять: 200 мисливських літаків Куртіс, 115 легких бомбовиків Ґлен-Мартін, 200 легких бомбовиків Норт-Американ і 100 легких бомбовиків Дуґляс.

——o——

НОВИНКИ

17 Лютий

ПЯТНИЦЯ

Ст. ст. 4. лютого 1939.
Ісидора прп.
Лат. Юліяна Кан.
Сонце: схід — 6.34, захід — 16.14.
Місяць: схід — 5.49, захід — 15.31.

Завтра: 18. лютого. Субота.
Ст. ст. 5. лютого 1939.
Агафії мч.
Лат. Симеона еп. м.
Сонце: схід — 6.33, захід — 16.45.
Місяць: схід — 6.16, захід — 16.54.

——o——

— **Концерт скрипака Однопосова** відбудеться в пятницю 17. ц. м. в салі Польського Муз. Т-ва.

— **Перед лемківською виставою у Львові.** Пишуть нам із Сянока: Наше місто відвідав д-р Я. Пастернак, директор музею НТШ у Львові, у звязку з лемківською виставою, що буде небавом відкрита у Львові. На цю етнографічну виставу з Лемківщини підготовляє музей „Лемківщина“ 25 моделів лемків, модель церкви з Хревти в лемківському стилі, багато ручних робіток і висилає до Львова 150 експонатів зі своїх багатих збірок. Крім того на виставі виголосить відчит п-і Добрянська зі Сянока.

— **Виклад проф. д-ра І. Огієнка в Перемишлі.** На запросини Т-ва ім. П. Могили й „Учит. Громади“ виголосить проф. І. Огієнко в неділю 19. лютого ц. р. в 16. год. в салі „Української Бесіди“ в Перемишлі виклад п. н. „Українська літературна мова“.

— **Відчит проф. П. Лушпинського.** В четвер 16. ц. м. відбудеться в льокалі Українського Наукового Інституту у Варшаві в год. 6. вечором засідання Історичної секції комісії для дослідів польсько-українських питань. У програмі засідань реферат проф. П. Лушпинського на тему „Барська конфедерація у світлі історії та у змалюванні Шевченка“.

— **Нещасливий випадок дир. В. Кузьмовича.** З прикрістю ділимось сумною вісткою, що дир. В. Кузьмовичеві, провідникові Ґенер. Секретаріяту УНДО і інспекторові Рідної Школи трапилась нещаслива пригода. Ідучи до одного з бюр у камяниці „Повшехного Банку Звйонзкового“, при вул. Ягайлонській ч. 2. у Львові, відчинив у сходовій клітці помилково двері (врештою цілком звичайні, які не ріжнилися від сусідніх), що вели до вінди (ліфту), і злетів крізь отвір для вінди два поверхи вділ. Тільки чудом дир. В. Кузьмович, старша і хвора на серце людина, оминув смерти. Все таки зазнав важкого ушкодження тіла. Першу поміч та пізнішу дбайливу опіку дав завізваний із сусідньої камяниці хірург д-р Фафовер. Дир. В. Кузьмович лежить тепер важко хворий і якийсь час не зможе виконувати своїх службових обовязків. Висловлюємо йому оцим наше найщиріше співчуття і бажання найшвидшого повороту до здоровля.

— **Відкликане протилетунське поготівля.** В середу 15. ц. м. в год. 7.45 рано загуділа ще востаннє алярмова сирена у Львові. Алярм тривав пів години, одначе ніякого летунського наступу вже не було. Небавом після того протилетунське поготівля відкликали.

— **Кари за ювилейний хрест.** Пишуть нам з Ліська: Повітове староство в Ліську покарало гривною 30 зол. о. дек. Е. Хархаліса, пароха села Довжиці, за поставлення ювилейного хреста в 950-ліття хрещення Руси-України. О. декан Хархаліс вніс проти тої кари рекурс. — Також за поставлення ювилейного хреста переслухували органи державної поліції о. Гащака, пароха Стежниці і Балигороду.

— **Присуд у процесі польських студентів.** У вівторок 14. ц. м. відбувся у Львові процес проти чотирьох польських студентів медицини, а саме проти студ. Станислава Опелі, Евгена Орхелі, Мечислава Шамоцького та Станислава Зарембського, яких обвинувачували в тому, що вони в мин. році громадили й переховували в Домі Медиків крісові стрільна й вибухові матеріяли, як ручні ґранати, петарди і т. д. Ці матеріяли знайшла поліція підчас ревізії у згаданому домі, підозріваючи, що вбивство жидівського студента Целермаєра виконала студентська боївка. Підчас тієї ревізії поліція знайшла в кімнаті згаданих студентів петарду, крім того підсудний Опеля викинув підчас ревізії частину вибухових матеріялів крізь вікно на подвіря дому. У висліді розправи суд засудив студентів Опелю та Орхелю на кару 5 місяців вязниці без припинення. Двох інших підсудних суд звільнив.

— **Дивак, який живе за 9.80 зол. місячно.** В одному з домів при вул. Великій у Варшаві живе чоловік, який звернув на себе увагу цілої дільниці своєю оригінальною поведінкою. Тим своєю оригінала зацікавилася теж поліція, якої представник ствердив, що в мешканні, яке складається із кухні, передсінка та кімнати мешкає вже від 40 літ б. професор петербурського університету Генрик Щепанський. Довгі часи мешкав він зі своєю сестрою та її дочкою. Перед роками померла сестра і згодом сестрінниця. Від тієї пори Щепанський здивачів. Власник дому пропонував йому менше мешкання, однак старець не хотів під ніякою умовою уступити. З виділу суспільної опіки він діставав кожного місяця 50 зол. і з того він платив точно 40.20 комірне, за решту жив. Щепанський низького росту, має довжезне волосся й довгі вуса. Мешкання ніколи не опалює, спить на ліжку, на якому сліди якоїсь подушки й сінника. Той дивний старець їсть що другий день трохи хліба й попиває його водою. Щепанський не нарікає на свою долю і хвалить власників дому, що позволяють йому в себе мешкати.

— **Злодій удавав лікаря.** До мешкання відомого варшавського лікаря дістався підчас його неприсутности підробленим ключем злодій і почав наоспіх господарити. Підчас тих господарських відвідин злодія прийшов до мешкання лікаря його постійний пацієнт. Тому, що злодій залишив двері незачинені, пацієнт ввійшов до середини. Колиж почув у кабінеті лікаря шелест, застукав. Злодій не стратив холоднокровности й запитав гостя, чого він собі бажає. Пацієнт спершу думав, що він має до діла з кимсь із домашніх, тому сказав, що він прийшов до лікаря. На те злодій відповів преспокійно: „Не можу вас тепер прийняти, бо спішуся на консиліюм. Прошу прийти за 3 години.“ Тоді пацієнт зорієнтувався, з ким має до діла і бувши на вулиці, покликав поліціянта. Злодія приловлено в моменті, коли він із добичею хотів уже вийти.

мешкання. Дотичним злодієм виявився 33-літній Антін Марковяк, багато разів караний міжвародній злочинець.

— Ліквідують катедру польської мови в університеті Медісон. Польські часописи приносять вістку з Америки, що новий губернатор стейту Вісконсін рішив зліквідувати катедру польської мови для ощадности. Губернатор наказав ректорові перевести якнайбільшу ощадність в університетськім буджеті. Тоді ректор запропонував, щоб зліквідувати дві катедри, а саме катедру староірляндської та польської мови. Обі катедри багато коштують і мають мало слухачів. На 100 польських студентів університету Медісон, тільки 22 ходило на виклади польської мови.

— Скелями будуть бомбардувати міста. „Дейлі Телеграф" повідомляє, що англійський старшина Джемс Рандольф заявив, що в майбутній війні міста бомбардуватимуть із великої віддалі скельними бльоками. При нинішньому стані балістики — заявив Рандольф — бльоки мають таку саму силу як стрільна важких гармат, які підчас світової війни бомбардували з віддалі 75 км. Париж.

— Помер англієць, який перший вистрілив підчас світової війни. У Брайтоні помер у 54. році життя Ернест Томас, який підчас світової війни — як кажуть — перший з англійських вояків вистрілив до ворога. Ернест Томас був вояком у 4. полку королівських ірляндських драгонів і був одним із вояків, яких 22. серпня 1914. р. вислали на стежу. Англійська стежа стрінула німецьку уланську стежу й почала стрілянину. Перший вистрілив, укритий за деревом Томас. Поцілений його вистрілом німецький підстаршина упав із коня.

— Масове вбивство зі заздрощів за жінку. Цілою Фінляндією потрясли криваві події, які трапилися майже одночасно, того самого дня і тієї самої години. У місцевості Рованієні у Фінляндії молодий лікар д-р Ліндрус убив двома револьверовими вистрілами свого старшого товариша-лікаря д-ра Нарві. Д-р Ліндрус оглядав хорого і коли побачив, що коридором переходив д-р Нарві, він побіг за ним до шпитальної канцелярії і там убив його двома вистрілами з револьверу. Відтак д-р Ліндрус побіг до свого мешкання й там наложив на себе руку. Жінку, яка намагалася йому перешкодити в самогубстві, він викинув із мешкання. — Того самого дня артист-маляр Ляхепі у приступі заздрощів (до речі: безпідставних) зарубав топором свою 29-літню жінку, 57-літню тещу і 4-літнього синка. Після того масового вбивства маляр завдав собі кілька смертельних ударів ножем.

Дописи.

БУЧАЧ.

Довірочна нарада. Повітовий Народній Комітет у Бучачі скликав на 4. п. м. нараду мужів довіря із суточної округ Бучач і Золотий Потік. Нарада відбулася в домівці Т-ва „Міщанське Братство". Присутніх було поверх 160 делегатів із 47 громад. Нараду відкрив голова ПНК УНДО д-р Михайло Гринів, який проводив цій нараді, покликуючи на секретаря п. Степана Шепеляного із Жизномира. На нараду прибув замість перешкодженого посла бучацької округи Володимира Целевича посол тернопільської округи Василь Болюх. Д-р Михайло Гринів, відкриваючи нараду, в довшій промові вказав на вагу самоуправних виборів. Посол Василь Болюх змалював теперішнє положення українців під політичним оглядом та візвав до праці на всіх ділянках життя, бо лише працею і боротьбою за слушні права здобуде українська нація краще будуче. По відспіванні національного гимну довірочна нарада покінчилася повним вдоволенням присутніх, бо під гаслом консолідації всіх українських сил дійдемо до кращого життя.

Міська господарка в Бучачі. В нашому місті Бучачі ходить багато поговорок про вибори і кандидатів на бурмістра та радних. Одні хотять слухати місто, інші є за теперішньою господаркою, яка завела місто в сліпу вулицю під кожним оглядом. Місто задовжене на близько чверть міліона золотих, так, що доходи не вистачають навіть на покриття відсотків від довгів. І тому все нові данини спадають на громадян міста в формі різних додатків і податків, одначе це господарського положення зовсім не поправляє. Одинокою надією на поправу фінансового стану міста була електрівня, яку побудовано коштом поверх 800 тисяч золотих на ріці Стрипі. Та ця надія не здійснилась. Бо електрівня, побудована таким великим вкладом гроша, не тільки не приносить доходів, але й лягла новим тягарем на господарку міста. Побудовано електрівню у власній управі без фахівців та солідних обчислень і показалося, що електрівня не має відповідної сили та не може дати потрібної кількости електричного струму на освітлення крамниць і помешкань. Тому у нас одної днини освітлюють одну частину міста електрикою, а друга частина мусить світити нафтою. Другої днини приходить заміна. Про освітлення вулиць нема мови. Так було цілу зиму мин. року і цього року. Мешканці чекають на час, коли тають сніги або падуть дощі, бо тоді ціле місто може втішатись електричним світлом. На диво, надзірні влади не цікавляться цією справою і не потягають винуватих у будові такої електрівні до відповідальности. Як виглядає господарка в місті, видно з того, що вулиці Бучача повні болота, а пішоходи хлипають, як клявіші на фортепіяні та обтрісковують прохожих болотом. Деякі вулиці такі запущені й темні, що страшно ними йти або їхати. Треба надіятися, що нові вибори принесуть зміну господарки в місті Бучачі.

Шкільний плебісцит у Бучаччині. Замітна була поведінка двох війтів: у Петликівцях Старих і в Трибухівцях бучацького повіту в часі шкільного плебісциту. Війт з Петликовець Старих кілька днів не появлявся до канцелярії, щоб не леґалізувати підписів на шкільних деклараціях за українською мовою навчання. Не помогли тут і двократні накази старости в Бучачі. Війт не слухав і не стверджував декларацій, а проте за таку поведінку не потягнено його до відповідальности. Виходить, що впертий війт таки на свому поставив і це пройшло йому безкарно. Подібно поступив і війт з Трибуховець. Він викинув батьків з канцелярії, бо мовляв, не має доручення зі староства леґалізувати шкільні декларації. Батьки інтервеніювали у старости і він обіцяв повчити війта про обовязуючі в державі закони. Але війт таки декларацій не залеґалізував. Також його ніхто за це не потягнув до відповідальности.

ЗОЛОЧІВ.

Недалекі вибори до міської ради спонукали українське громадянство утворити виборчий комітет, зложений з представників поодиноких виборчих округ. Усі управнені до голосування громадяни повинні виповнити свій громадянський обовязок і голосувати солідарно на наших кандидатів. Мусимо, не зважаючи на трудноші самої виборчої організації і специфічної геометрії виборчих округ, мати в будучій міській раді стільки представників, скільки лише зможемо вибрати.

Наче блудні зорі-комети у своїй вічній мандрівці появляються час до часу в Золочеві наші театри, щоб бодай на пару днів освітити обрій нашої сірої буденщини. І так восени мали ми нагоду насолоджуватись дуже дбайливо і до подробиць прецизно вирежисерованими і виставленими пєсами театру Котляревського, а недавно теж солідно виведеними виставами нечисленної, проте також добірної трупи дир. О. Стадника (сеньора). Не дивно, що вистави і одного і другого театру все тішаться — як на Золочів — дуже гарною фреквенцією і повним успіхом. Як відрадний прояв слід повитати, що поза інтелігенцією, якої зрештою і нема тут багато, щораз більше горнеться на вистави тутешнє наше міщанство. Деякі з міщан, головно молодші, не опустили жодної вистави. Подивляти треба теж гостей з далекої провінції, які не зважаючи на дуже погані дороги і поганішу нераз погоду, приїздили на вистави з віддалі 40 і більше кільометрів. Доказом великого признання і симпатії тутешнього громадянства для наших артистів є те, що радо гостить їх у себе дома, і то всі, котрим сяк-так на це дозволяють домашні обставини. Тісна та мало догідна сцена Т-ва Шашкевича не підходить зовсім до виведення всіх пєс багатого й різнородного репертуару наших театрів, і тому є мрією того т-ва, як і нашого громадянства, щоб поширити салю і сцену через відповідну добудову. Громадянство певно не відмовить і тут своєї помочі, коли лиш упорається з розпочатим ремонтом парохіяльного храму і надбудовою гімназії. Річ це конечна й пекуча, тим більше, що коли управи наших театрів для кращого виведення деяких вистав на більшій сцені не попадали високоцінних оплат за наймом салі польського „Сокола", то ми стрінулися там з малогостинним приняттям від молодих, маловідповідальних одиниць. Рев і нелюдські крики, що доходили з сусідніх кімнат підчас одної з вистав Т-ва Котляревського і постійне злосливе ушкоджування світляних проводів підчас вистав обох театрів повчили нас наглядно, що ми там — малозначні гості. Не дивно, що оба театри зрезиґнували опісля з цієї салі.

Л. О.

БАЛИГОРОД.

Просфора в Балигороді. Дня 12. лютого ц. р. відбулося заходом церковного комітету в Балигороді традиційне свято просфори. Воно почалося посвяченням та розділенням просфори поміж численних присутніх. Після посвячення о. М. Гапак, парох Балигороду, короткими, але дуже гарними і змістовними словами згадав про наш гарний національний звичай спільної просфори і побажав своїм парохіянам та гостям християнської національної любови, яка напевно в теперішніх часах українському народові дуже потрібна. Підчас короткого приняття, яке відбулося в дуже гарному та веселому настрою, забирали ще слово: о. Михайло Габак, який згадав про помершого папу і його відношення до українського народу. Присутні вшанували память помершого папи повставанням з місця та однохвилинною мовчанкою. П. Глухий, новий, дуже працьовитий та енергійний крамар балигородської споживчої кооперативи, апелював до присутніх держатися національно-економічного гасла: „Свій до свого — по своє", а д-р Скрипчук згадав теплими словами хорого д-ра Зарькова, заслуженого працівника на культурно-освітній ниві Балигороду. По приняттю гості бавилися ще довший час при веселій гутірці та при співі колядок і коло десятої години розійшлися домів. На закінчення треба ще згадати, що це не дуже гарно вводити такий поділ поміж гостей, що для міщан і селян призначено місця на салі, а для інтелігенції окремо на сцені. Такого поділу на „людей" і „панів" ми повинні поборювати як вогню, тимбільше на таких національно-традиційних святах, як просфора. **Присутній.**

СЯНІК

Вистава „Ой не ходи Грицю" в Сяноці. Заходом аматорського гуртка читальні „Просвіти" в Сяноці відбулася 5. ц. м. вечором вистава „Ой не ходи Грицю" в салі „Сокола". Повна посвяти праця невеличкого гуртка людей увінчалася небувалим успіхом. Українське громадянство зі Сянока та околиці, що виповнило вщерть салю польського „Сокола" в числі понад 550 осіб, було захоплене грою аматорів. Виконавці всіх роль і збірних сцен вивязалися зі свого нелегкого завдання прегарно. Це був правдивий життєвий „Гриць" без шаржування і патосу, що без нього не може обійтися на наших аматорських сценах. Головна в цьому заслуга режисера дир. „Н. Т." Масюка, який сам виступив у ролі Хоми, диригента хорів адв. д-ра В. Блавацького і знаменитого піяніста студ. В. Гентиша, без якого годі було б виставити цю народню оперету. Зпоміж виконавців жіночих роль найбільше подобалася п-на Бакіяна в ролі „Марусі" і п-і Гладишова. Присутні виходили з вистави захоплені. Гурток невтомних робітників-інтеліґентів у Сяноці радів великим моральним і матеріяльним успіхом та працює далі невтомно на своїй стійці. Українська громада в Сяноці обєдналась і гідно виконує свою важку працю на Лемківщині. Бажаємо їй якнайкращих успіхів. **Гість.**

Спорт.

ФІС

СЛЯЛЬОМ.

Технічні висліди мужчин:

1) Ромінгер (Швайцарія) 2, 01, 6; 2) Єневайн (Н) 2, 05, 3; 3) Вальх (Н), 2, 08, 8; 4) Крапп (Н), 5) Лянтшнер (Н); 6) Берн (Норвегія). Польські змагуни: Шніддор, Зайонц і Чех Б. зайняли 15, 16 і 17 місце.

У дружиновій клясифікації 1. місце зайняли німці, 2. швайцарці, 3. норвежці. Одночасно обчислено висліди альпейської комбінації за мистецтво світа. Висліди такі: 1) Єневайн (Нім.) нота 345,8; 2) Вальх (Нім.) 352; 3) Ромінгер (Швайцарія). У дружиновій клясифікації альпейської комбінації висліди такі: 1) Німеччина нота 1008,3; 2) Швайцарія 1110,4; 3) Норвегія. Польща займає останнє 6-те місце.

ЧЕСЬКА ЛІГА.

Прага. Славія — Вікторія — Жижков 8:2 (3:1). Перші в цьому році та останні з минулого сезону футбольні змагання за мистецтво Чеської Державної Ліґи.

Шл. Острава. Жіденіце — Шл. Острава 1:1 (0:0). Фінал змагань моравських клюбів, що його не далося докінчити восени.

ІТАЛІЙСЬКА ЛІГА.

Больонія — Ліворно 1:1, Ляціо — Барі 1:0, Новара — Дженова 0:0, Мілано — Амброзіяна 3:1, Лігурія — Наполі 2:0, Ювентус — Рома 0:0, Трієстіна — Модена 0:0, Люккезе — Торіно 1:1.

КОМУНІКАТ ФІЛІЇ К. Л. К. У ЛЬВОВІ.

Виділ філії К. Л. К. у Львові повідомляє, що в четвер 16-го п. м. відбудуться в год. 18.30 в домівці Клюбу при вул. Краківській ч. 15. І. поверх — перші сходини членів з рефератом п. Богдана Хамули на тему: „Враження з лещетарських посвульов". — Приявність членів обовязкова.

Нові книжки і журнали.

Emil Kurośki: POLACY W NIEMCZECH W URZĘDOWYCH SPISACH LUDNOŚCI. Nakładem Instytutu Badań Spraw Narodowościowych. — Warszawa, 1939. Вел. 8-ка стор. 48.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Четвер 16. II. год. 7.30 веч. „Лякме“ — опера.

Пятниця 17. II. год. 7.30 веч. „Це більше ніж любов“.

Субота 18. II. год. 7.30 веч. „Богема“ — опера.

Неділя 19. II. год. 3.30 попол. „Тартюф“. Год. 7.30 веч. „Це більше як любов“.

Понеділок 20. II. год. 6. веч. „Тартюф“.

Театр Ріжнородностей.

Четвер 16, пятниця 17, субота 18, неділя 19. і понеділок 20. II. театр нечинний.

Український Театр ім. Котляревського.

ГАЛИЧ:
16. II. Пригода в Черчі.
18. II. ?
19. II. Кирка з Льолею.
Дня 18. II. гратиме театр у Залуквї.
З Галича іде театр до Ходорова.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

ПЕРЕМИШЛЯНИ:
16. II. Люди на кривї.
17. II. Сісі.
18. II. Подвійна бухгальтерія.
19. II. Гриць.
20. II. Хам.
Потім театр іде до Винник.

КІНА.

АМПІР: „Елісейські поля“ (Саша Гітрі).
АПОЛЬО: „Нині вечором у Ріппа“ з Аннабелею.
АТЛЯНТИК: „Брехня Христини“.
БАЯКА: „Павел і Гавел“.
БАЛТИК: „Пригоди Робін Гуда“.
ВАНДА: „Народини звізди“ та „Великий чародій“.
ГРАЖИНА: „Історія чортиці Єсавел“.
ЕВРОПА: „Конфлікт“.
КАСІНО: Норма Шірер як „Марія Антоанета“.
КОПЕРНИК: „Месники“.
МАРУСЕНЬКА: „Незвичне серце“.
МЕТРО: „Простушка“ і „Молочна дорога“.
МІРАЖ: „Гегенна“.
МУЗА: „Чотири дочки“.
ПАКС: „Олімпіяда“.
ПАЛЯС: „Мої батьки розводяться“.
РАЙ: „Страхи“ за Уписською.
РІЯЛЬТО: „Восьма жінка Синьобородого“.
РОКСІ: „Побожна брехня“ з Полею Негрі.
СВІТ: „Дзвінок“, „Князь циганів“ — кольорова фільма.
СВЯТОВИД: „Золотоволоса“ (Джанета Макдональд).
СТИЛЕВЕ: „Пригоди вдови“ та ревія.
ТОН: „Білий метелик“ Соня Геніє, „Алярм на морі“.
УТІХА: „Останній алярм“ і ревія.
ХИМЕРА: „Каучук“.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська)
„Острів Ява“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 16. лютого 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Музика з пл. 8.00 Для шкіл, 8.10 Популярна музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 У світі музики, авд. для молодших шкіл, 11.25 Штравсові вальси у вик. хорів і симф. орх., пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд.: у перерві в год. 12.30 Трансм. зі Закопаного, 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Життєписи машини: Літак, 15.15 Клопоти та ради: фотосп. 15.30 Сальон орх., 16. Пополудневий денник, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Як працює банк, гутірка для молоді, 16.40 Бетовен: „Леонора“ увертура ч. 2. оп. 72 у вик. льонд. орх., пл., 16.55 Спірації в господарському житті, 17.05 Литовське народнє свято: литовська народня муз., 17.40 Авдиція. 17.45 Біля лещетарських змагань, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Для села: Що повинні тямити передовики та учні хліб. приспособлення, комунікат Рільн. т-ва, Народня музика з пл., 18.30 Легка і поважна музика, музична гутірка, 19.00 Зі Закопаного, 19.20 Розр. концерт, орх., сопран, тенор, 20.35 Веч. денник, метеорольогічні вістки, спорт, 21.00 Клясичний театр уяви: „Жертви“ Айсхиля, 22.20 Спорт, 22.25 Спів. рециталь Теод. Щеглова, бас-баритон у супр. форт., 22.40 Літературний кабарет: Львів бавиться, 23.00 Останні вістки, 23.03 Зі Закопаного, 23.05 Закінчення програми.

Пятниця, 17. лютого 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Музика з пл.. 8.00 Для шкіл, 8.10 Година господині: Ой ті сплетні, ради, вістки, музика з пл., 11.00 Для шкіл: Ніч 29. листопада 1831, авд. для старших дітей, 11.25 Невідомі пісенькарі, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд.; у перерві в год. 12.30 Трансм. зі Закопаного, 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, **14.10 Музика з плит (Корнієнко, хор Котка, Крушельницька)**, 14.30 „Багатство“ фрагм. повісти В. Міллашевської, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 По широкому світі, авд. для молоді, 15.20 Спорт. порадник, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Гутірка з хорими, 16.35 Р. Шуман: Карнавалові образки з Відня, оп. 26., форт., 17.00 Гутірка, 17.15 Рециталь фр. віольончеліста Б. Мішелена в супр. форт., 17.45 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.50 Хор і комунікат, 18.30 „Кохання дар небес дуже дорогий“ старосвітський курант, 19.00 Зі Закопаного, 19.15 Розр. концерт, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 „Льотерія“ опера Ст. Монюшка, 22.15 Танц. музика з пл., 22.55 Інформаційна авдиція, 23.00 Останні вістки, 23.03 Зі Закопаного, 23.05 Закінчення програми.

Субота, 18. лютого 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Розривкова музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Розр. музика, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Інформації, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Для дітей: „Наш приятель“ оповідання, муз. образок, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Літер. хроніка, 16.35 Форт. рециталь Аліни ван Баренцен, 17.25 Про ростину у звірятн, 17.35 Канцонети та мадригали Палестріни, 17.56 Авдиція, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Спортова гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Гутірка, У робітничій читальні, 19.00 Зі Закопаного, 19.20 Нар. капели, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 В останню карнавалову суботу, орх., рефрени: у перервах: Три свічі Ервіна Альбрехта (Німеччина), 22.55 Інформаційна авдиція., 23.00 Останні вістки, 23.03 Зі Закопаного, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 16. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові.

БЕРЛІН 16.30 Ісляндія, острів героїв і пісенькарів, 17.00 Концерт давньої музики, 18.00 19.45 20.10 Розр. і танкова музика, БІЛГОРОД 20.00 21.30 Нар. пісні, 22.15 Спів. рециталь, БУДАПЕШТ 17.40 Вок. концерт, 18.45 Циг. музика, 21.15 Військ. проблеми сучасного араб. світа, **19.20 Вістки в українській мові**, ДАЯТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.40 Симф. концерт, ЛЯҐТІ 16.00 Легка музика, 17.20 Пісеньки, МІНХЕН 15.00 Для дітей, 18.20 Сучасна музика, 21.20 Орх. концерт, ПРАГА 19.25 Популярний концерт, ПОСТ ПАРІЗІЄН 19.10 Сценка, 22.10 Розр. програма, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 21.15 Форт., 21.30 Опера, РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00—23.00 „Франческа з Ріміні“ оп. Зандоная, СОФІЯ 18.30 Легка музика, 19.00 Скрипка, 19.30, 20.00 Болгарська музика.

Пятниця, 17. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові, БЕРЛІН 18.00 Танкові мельодії та пісні, 20.10 Симфонія ц-моль Чайковського, 21.00 Вальси та чардаші, БІЛГОРОД 20.00 Твори Пападопуля, 21.000 Театр Уяви, БУДАПЕШТ 12.10 Форт., 13.00 Військ. орх., 17.10 Циг. музика, 19.30 до 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 12.00, 13.15 Популярний концерт, 18.00. Пісні, хор, **19.20 Комунікат в українській мові,** ДРОЯТВІЧ 20.00 „Манон“ оп. Масенета, ЛЯҐТІ 16.00 Легка музика, МІЛЯНО 21.00 Симф. музика, ПРАГА 16.10 Квартет с-моль Мендельзона, 16.10 Пісні, 18.25 Розр. музика, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 19.30, 22.15 Пісні, РИМ 17.00 Форт. рециталь Мик. Орлова, СОФІЯ 17.30 Розр. музика, 18.15 Популярна музика, 19.30 до 21.00 „Продана наречена“ оп. Сметани, СОТЕНС 22.00 „Кавалерія Рустікана“ оп. Масканія, ШТУТҐАРТ 19.15 „Пімста лилика“ оп. І. Штравса.

Субота, 18. лютого 1938.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові, БЕРЛІН 15.30 Веселі пісні, 18.00 Мельодії в сумерку, 20.10 Військ. орх., 21.00 Розр. музика, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 17.10 Форт., 19.30 Нар. музика, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 16.00 Концерт бажань, 18.40 Мельодії з Ірляндії, гутірка з пл., **19.20 Комунікат в українській мові,** 20.10 до 22.30 Веч. танку, ДАЯТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Сучасні пісні, 20.10 Виступ англ. танц.-муз. ансамблю, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 19.20 Легка музика, 21.00—23.00 „Кармен“ оп. Бізета, ПРАГА 19.25 Концерт хору й орх., 22.35 Танк. музика, РАДІО ПАРІ 17.15 Танк. музика, 19.25, 22.00 Розр. музика, 21.00 Смичк. квартет, РИГА 20.00 „Весела вдова“ оп. Легара, СОФІЯ 16.30 Камер. музика, 17,30 Популярна музика, 18.15, 21.45 Легка музика, 19.00 Мандоліни, 20.00 Сонати на скр. і форт. братів Владігерових.

Біржа.

Варшавська біржа.

Гроші: бельгійські бельги 89.67, амер. дол. 5.30, канад. дол. 5.25 1/2, гол. фльор. 288.72, франц. франки 1409, швайц. франки 120.55, англ. фунти 24.92, данц. гульдени 100.25, данські корони 111,23, норв. корони 125.17, шведські кор. 128.22, італ. ліри 16.90, фінські марки 11.00, нім. марки срібні 74.

Папери: 4 і пів внутр. 66.50, 3 інвест. 1 ем. 90 3/4, серії не потодалі, 2 ем. 91.75, серії 96.75, 5 конверс. 71.25, 5 залізн. 69, 67.50, ост. дрібні, 4 прем. дол. 43.75, 4 консолідаційна 68 — 68, ост. сотки.

Тенденція вдоржана.

Акції: Польський Банк 130 без купону, купон 8 зол., Сила і світло 70, Вугіль 38 1/2, 39, 38.75, Островець 78, 78 1/2, Стараховиці 59, Зеленевський 84, 84.50, 84..., Жирардів 66.50.

Тенденція вдержана.

Льондонська біржа.

Льондон, 14. 2. Н. Йорк 468.50, Париж 176.94, Мілано 89.07, Бельгія 27.80 1/2, Цюріх 20.67 1/2, Амстердам 874 5/8, Осло 1990 1/4, Копенгаген 22.40, Стокгольм 1940 3/4, Берлін 11.68 1/4.

Збіжева біржа.

Львів, 15. лютого.

Пшениця оборот 467 тон. тенд. ..., жито 120, ячмінь 66, овес —, тенд. спок.

Загальний оборот 1.226 тон.

Горох Вікторія 32—33, пів Вікторія ... до 30, лубін синій 12.50 до 13, жовтий ... до 14, льняне сімя 58—58.50, ... 38—38.50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

Львів, 15. лютого 1939.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. зол. ...
1 кг. масла бочк. вкл. з опак. зол. ...
1 л. молока 17—18 ...
1 кг. яєць зол. 1—

Тенденція на масло й молоко ..., на яйця слабо.

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo“, Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo“, Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.